

Ročník 1991

# Sbírka zákonů

ČESKÉ A SLOVENSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLIKY

ČESKÉ REPUBLIKY / SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Částka 104

Rozeslána dne 30. prosince 1991

Cena Kčs 19,50

(dotisk)

O B S A H:

- 548. Zákon České národní rady, kterým se mění a doplňuje zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění zákona České národní rady č. 210/1990 Sb. a zákona České národní rady č. 425/1990 Sb.
- 549. Zákon České národní rady o soudních poplatcích a poplatku za výpis z rejstříku trestů
- 550. Zákon České národní rady o všeobecném zdravotním pojištění
- 551. Zákon České národní rady o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky
- 552. Zákon České národní rady o státní kontrole
- 553. Zákon České národní rady o obecní policii
- 554. Nařízení vlády České republiky o osvobození některých příjmů od daně z příjmů obyvatelstva a daňových úlevách pro začínající samostatně hospodařící rolníky
- 555. Vyhláška federálního ministerstva hospodářství, kterou se zrušuje vyhláška Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj č. 91/1985 Sb., o systému informačních údajů o vlastnostech látek a materiálů
- 556. Oznámení federálního ministerstva práce a sociálních věcí o vydání výnosu o platových poměrech prokurátorů a vyšetřovatelů prokuratury Generální prokuratury České a Slovenské Federativní Republiky

## 548

## ZÁKON

## České národní rady

ze dne 5. prosince 1991,

kterým se mění a doplňuje zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění zákona České národní rady č. 210/1990 Sb. a zákona České národní rady č. 425/1990 Sb.

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

## Čl. I

Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění zákona České národní rady č. 210/1990 Sb., o změnách v působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení a o změně zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, a zákona České národní rady č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, se s působností pro Českou republiku mění a doplňuje takto:

1. Preambule se vypouští.
2. Článek 1 se vypouští.
3. V článku II se vypouštějí slova „a podílet se na řízení a kontrole péče o zdraví lidu.“.
4. V článku IV se slovo „Socialistická“ vypouští.
5. Článek V se vypouští.
6. V § 3 písm. c) se za slovem „vývojových“ čárka nahrazuje slovem „a“ a slova „a tematických“ se vypouštějí.
7. V § 3 se písm. a) a ch) vypouštějí. Dosavadní písm. b), c), d), e), f), g), h) se označují jako a), b), c), d), e), f), g).
8. § 4 odst. 3 písm. a) zní: „a) k zadáním a projektům staveb,“.
9. V § 4 odst. 3 písm. e) se slova „pionýrských táborů“ nahrazují slovy „zotavovacích a jiných podobných zařízení pro děti a dorost“.
10. V § 6 odst. 1 písm. c) se slova „a pracovníky“ nahrazují slovy „zdravotnickými zařízeními a zdravotnickými pracovníky“.
11. V § 7 odst. 1 se slova „národní výbory“ nahrazují slovy „okresní úřady (úřady měst, obvodní úřady)“ a v odstavci 2 se slova „národní výbor“ nahrazují slovy „okresní úřad (úřad města, obvodní úřad)“.
12. Nadpis části druhé zní: „Účast občanů, profesních organizací, profesních a jiných občanských sdružení v péči o zdraví“.
13. V § 8 písm. b) se slova „zvláště při přípravě, rozpisu a kontrole plnění plánu“ vypouštějí.
14. § 8 písm. c) se vypouští.
15. § 9 odst. 1, 2 a 3 zní:

„(1) Občané mají právo na poskytování zdravotní péče podle ustanovení tohoto zákona, zákona o všeobecném pojištění a předpisů vydaných k jejich provedení.

(2) Občanům s výjimkou osob ve vazbě a ve výkonu trestu odnětí svobody se umožňuje volba lékaře, klinického psychologa a zdravotnického zařízení. Možnost volby se netýká závodní preventivní péče podle § 18a.

(3) Volbu lékaře u vojáků základní vojenské služby, kterou vykonávají na území České republiky, upravují obecně závazné předpisy.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 4 a vypouští se z něj písmeno c).

16. Nadpis hlavy druhé zní: „Účast profesních organizací, profesních a jiných občanských sdružení“.

17. § 10 odst. 1 zní:

„(1) Příslušné odborové orgány

- a) podílejí se na kontrole péče o zdraví,
- b) účastní se na tvorbě obecně závazných právních předpisů z oblasti zdravotnictví,
- c) účastní se výběrových řízení na obsazování vedoucích funkcí ve zdravotnictví.“.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 2 a 3 a v odstavci 3 se slova „společenské organizace“ nahrazují slovy „občanská sdružení“.

18. Za § 10 se vkládá nový § 10a, který zní:

„§ 10a

(1) Ministerstvo zdravotnictví České republiky (dále jen „ministerstvo zdravotnictví“) spolupracuje s profesními organizacemi a s profesními občanskými sdruženími,<sup>1)</sup> a to zejména při

- a) zabezpečení odbornosti jejich členů k výkonu povolání,
- b) tvorbě sazebníků, které souvisejí s výkony zdravotní péče, tvorbě cen léčiv a prostředků zdravotnické techniky, protetických a zdravotnických pomůcek,
- c) tvorbě obecně závazných právních předpisů z oblasti zdravotnictví,
- d) udělování oprávnění k provozování nestátních zdravotnických zařízení,
- e) výběrových řízeních na obsazování vedoucích funkcí ve zdravotnictví.

(2) Na plnění úkolů uvedených v odstavci 1 písm. c) se podílí organizace zdravotně postižených občanů prostřednictvím vládního výboru.“.

Poznámka č. 1 pod čarou zní:

<sup>1)</sup> Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění zákona č. 300/1990 Sb.

Zákon České národní rady č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře.“.

19. § 11 zní:

### „§ 11

(1) Zdravotní péči poskytují zdravotnická zařízení státu, obcí, fyzických a právnických osob v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy. Podmínky poskytování zdravotní péče ve zdravotnických zařízeních stanoví zvláštní zákony.

(2) Zdravotní péče se poskytuje

- a) bez přímé úhrady na základě všeobecného zdravotního pojištění v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy<sup>2)</sup> nebo na základě smluvního zdravotního pojištění,
- b) bez přímé úhrady z prostředků Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky u občanů Slovenské republiky, kteří nemají na území České republiky trvalý pobyt, nejsou na území České republiky v pracovním nebo obdobném poměru ani samostatně výdělečně činní; nárok na úhradu těchto nákladů uplatní Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky u příslušného orgánu Slovenské republiky,
- c) bez přímé úhrady z prostředků státního rozpočtu České republiky, charitativních, církevních a dalších právnických a fyzických osob,
- d) za plnou nebo částečnou finanční úhradu.

(3) Za plnou nebo částečnou finanční úhradu jsou poskytovány

- a) zdravotní péče přesahující rámec stanovený zvláštními předpisy,<sup>2)</sup>
- b) vyšetření, prohlídky a jiné výkony prováděné v osobním zájmu fyzických osob nebo v zájmu právnických osob, které nesledují léčebný účel,
- c) léčiva a prostředky zdravotnické techniky a protetiké a zdravotnické pomůcky nad rámec stanovený zvláštním předpisem,<sup>2)</sup>
- d) zaopatření v zařízeních ústavní péče, v dětských domovech, kojeneckých ústavech a jeslích,
- e) hygienické služby objednané fyzickými nebo právnickými osobami.“.

Poznámka č. 2 pod čarou zní:

<sup>2)</sup> Zákon České národní rady č. 550/1991 Sb., o všeobecném zdravotním pojištění.“.

(4) Zdravotní péči za plnou nebo částečnou úhradu, popřípadě i její výši, blíže vymezí ministerstvo

zdravotnictví v dohodě s ministerstvem financí České republiky vyhláškou vydanou po projednání se zdravotnickými pojišťovnami, se Všeobecnou zdravotní pojišťovnou, zástupci smluvních zdravotnických zařízení a profesními organizacemi zřízenými zvláštním zákonem.<sup>3)</sup> Zdravotnické zařízení, které takovou péči poskytne, je povinno vystavit fyzické nebo právnické osobě doklad, v němž uvede, jaká péče byla poskytnuta, a výši finanční úhrady.“.

Poznámka č. 3 pod čarou zní:

<sup>3)</sup> Např. zákon České národní rady č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře.“.

20. V § 12. odst. 1 se vypouštějí slova „uspořádaná v jednotnou soustavu,“ a slovo „kolektivní“.

21. § 12 odst. 2 se vypouští.

22. V § 14 se slova „hospodářskými a společenskými organizacemi“ nahrazují slovy „hospodářskými organizacemi a občanskými sdruženími“.

23. V § 16 se vypouští odstavce 2. Dosavadní odstavce 3 se označují jako odstavce 2.

24. V § 17 odst. 2 se za slova „lázeňská péče“ vkládají slova „závodní preventivní péče, přednemocniční neodkladná péče a léčebné výživy“.

25. § 18 odst. 1 zní:

„(1) Ambulantní péči, jejíž součástí je i návštěvní služba, zajišťují praktičtí a jiní odborní lékaři v jednotlivých ordinacích a sdružených ambulantních zařízeních.“.

26. Za § 18 se vkládají nové § 18a a 18b, které včetně nadpisů zní:

### „§ 18a

#### **Závodní preventivní péče**

Závodní preventivní péče<sup>4)</sup> zabezpečuje ve spolupráci se zaměstnavatelem prevenci včetně ochrany zdraví zaměstnanců před nemocemi z povolání a jinými poškozeními zdraví z práce a prevenci úrazů.

### § 18b

#### **Záchranná služba**

Záchranná služba poskytuje odbornou přednemocniční neodkladnou péči. Základní úkoly a organizační uspořádání soustavy zařízení a pracovišť záchranné služby stanoví ministerstvo zdravotnictví vyhláškou.“.

Poznámka č. 4 pod čarou zní:

<sup>4)</sup> Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 145/1988 Sb., o Úmluvě o závodních zdravotních službách (č. 161).“.

27. V § 19 odst. 1 se vypouští část první věty za středníkem.

28. § 21 odst. 1 druhá věta zní: „Tuto činnost vykonávají zpravidla ošetřující lékaři podle zvláštních předpisů vydaných ministerstvem zdravotnictví v do-

hodě s ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky.“.

29. § 23 odst. 4. zní:

„(4) Bez souhlasu nemocného je možné provádět vyšetřovací a léčebné výkony, a je-li to podle povahy onemocnění třeba, převzít nemocného i do ústavní péče

- a) jde-li o nemoci stanovené zvláštním předpisem, u nichž lze uložit povinné léčení,
- b) jestliže osoba jeví známky duševní choroby nebo intoxikace ohrožuje sebe nebo své okolí, anebo
- c) není-li možné vzhledem ke zdravotnímu stavu nemocného vyžádat si jeho souhlas a jde o neodkladné výkony nutné k záchraně života či zdraví.“.

30. § 24 zní:

„§ 24

Převzetí nemocného bez jeho písemného souhlasu do ústavní péče z důvodů uvedených v § 23 odst. 4 je zdravotnické zařízení povinno do 24 hodin oznámit soudu, v jehož obvodu má sídlo.<sup>5)</sup> Převzetí se soudu neoznamuje, jestliže nemocný dodatečně ve lhůtě 24 hodin projevil souhlas s ústavní péčí.“.

Poznámka č. 5 pod čarou zní:

„<sup>5)</sup> Čl. 8 odst. 6 ústavního zákona č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky.“.

31. Za § 27 se vkládají nové § 27a, 27b a 27c, které zní:

„§ 27a

(1) Lékařské zásahy do reprodukční schopnosti jednotlivců, kastrace, stereotaktické operace a zákroky u transsexuálů se provádějí pouze na žádost osoby, u níž mají být provedeny, a po schválení odbornou komisí, kterou tvoří právník, nejméně dva lékaři se specializací v příslušném oboru a dva další lékaři nezúčastnění na provádění lékařského zásahu.

(2) Před podáním žádosti musí být osoba náležitě informována lékařem o povaze lékařského zásahu s upozorněním na rizika a případné nepříznivé důsledky s ním spojené.

(3) Umělé přerušování těhotenství upravuje zvláštní zákon.

§ 27b

(1) Ověřování nových poznatků na živém člověku použitím metod dosud nezavedených v klinické praxi se provádí pouze s písemným souhlasem osoby, na níž má být ověření provedeno, a na základě písemného souhlasu ministerstva zdravotnictví.<sup>6)</sup> Před udělením souhlasu musí být osoba náležitě informována o povaze, způsobu aplikace, trvání a účelu nezavedené metody, jakož i o nebezpečí s ním spojeném.

(2) Ověřování poznatků podle odstavce 1 nesmí být prováděno na osobách ve vazbě, ve výkonu odnětí svobody, v základní vojenské službě, náhradní službě a civilní službě.

§ 27c

Každý lékařský výkon, který není v bezprostředním zájmu osoby, na které má být proveden, lze provést pouze s předchozím písemným souhlasem takové osoby. Před udělením souhlasu musí být osoba úplně informována o povaze výkonu a jeho rizicích.“.

Poznámka č. 6 pod čarou zní:

„<sup>6)</sup> Směrnice č. 4/1985 Věst. MZ ČSR (reg. v částce 24/1985 Sb.).“.

32. § 28 odst. 1 zní:

„(1) U zemřelých osob se zpravidla provádí zdravotní pitva podle rozhodnutí prohlízejícího lékaře, vědouceho zařízení, popřípadě orgánu hygienické služby.“.

Poznámka č. 7 pod čarou zní:

„<sup>7)</sup> Vyhláška č. 19/1988 Sb., o postupu při úmrtí a při pohřbnutí.“.

33. § 30 zní:

„§ 30

(1) Cizincům pobývajícím na území České republiky se poskytuje zdravotní péče

- a) bezplatně na základě mezinárodních smluv, jimiž je Česká a Slovenská Federativní Republika vázána,
- b) bez přímé úhrady na základě všeobecného zdravotního nebo smluvního zdravotního pojištění anebo
- c) za přímou úhradu.

(2) Občanům České a Slovenské Federativní Republiky pobývajícím na území České a Slovenské Federativní Republiky, kteří nemají na území České republiky trvalý pobyt, se zdravotní péče poskytuje na základě všeobecného zdravotního pojištění, smluvního zdravotního pojištění nebo za úhradu.

(3) Zdravotní péče uprchlíkům se poskytuje podle zvláštního předpisu.<sup>8)</sup>“.

Poznámka č. 8 pod čarou zní:

„<sup>8)</sup> Zákon č. 498/1990 Sb., o uprchlících.“.

34. V nadpisu hlavy druhé třetí části se slovo „Jednotná“ vypouští.

35. Nadpis oddílu 1 druhé hlavy třetí části zní: „Soustava zdravotnických zařízení“.

36. § 31 zní:

„§ 31

(1) Úkoly zdravotnictví obstarávají zdravotnická

zařízení a další zdravotnické organizace uspořádané do soustavy zdravotnických zařízení.

(2) Soustavu zdravotnických zařízení tvoří zdravotnická zařízení státu, obcí, fyzických a právnických osob.“.

37. V § 32 odst. 2 se slova „jednotné zdravotnické“ vypouštějí a za slovo „soustavy“ se vkládají slova „zdravotnických zařízení“.

38. § 33 zní:

„§ 33

Zařízení a organizace zdravotnické soustavy zřízené ministerstvem zdravotnictví, okresními úřady nebo obcemi jsou řízeny svými zřizovateli.“.

39. § 34 odst. 3 se vypouští.

40. § 35 včetně nadpisu zní:

„§ 35

**Zařízení ambulantní péče a nemocnice**

(1) Základním článkem zařízení ambulantní péče jsou ordinace praktických lékařů, popřípadě ordinace dalších odborných lékařů.

(2) Sdružená ambulantní zařízení jsou léčebná zařízení, která jsou umístěna mimo území nemocnic, s nimiž nejsou organizačně ani personálně spojena. V jejich ordinacích se poskytuje jednotlivcům nebo skupinám osob základní a specializovaná zdravotní péče.

(3) Nemocnice poskytují ambulantní a lůžkovou základní a specializovanou diagnostickou a léčebnou péči, jejíž součástí jsou i nezbytná preventivní opatření.“.

41. Za § 35 se vkládá nový § 35a, který včetně nadpisu zní:

„§ 35a

**Zařízení závodní preventivní péče**

Zařízení závodní preventivní péče provádějí odbornou poradní činnost v otázkách ochrany a podpory zdraví a sociální pohody zaměstnanců, pravidelně kontrolují pracoviště podniků, zjišťují vlivy práce a pracovních podmínek na člověka při práci, vykonávají preventivní lékařské prohlídky zaměstnanců, zajišťují poskytnutí první pomoci zaměstnancům, spolupracují s příslušnou hygienickou službou a podílejí se na výcviku a výchově v oblasti ochrany a podpory zdraví.“.

42. V § 37 odst. 1 se za slova „vydávat léky“ vkládají slova „dodávaná lékárnami“.

43. § 39 zní:

„§ 39

(1) Zdravotnická zařízení zřizují ministerstvo zdravotnictví, okresní úřady, obce, fyzické a právnické osoby. Podmínky pro vznik, změnu, zánik a kontrolní činnost zdravotnického zařízení stanoví zákon.

(2) Zdravotnická zařízení zřizovaná ministerstvem zdravotnictví, okresními úřady a obcemi jsou povinna

poskytovat zdravotní péči ve spádových územích stanovených vyhláškou ministerstva zdravotnictví.<sup>9)</sup>“.

Poznámka č. 9 pod čarou zní:

<sup>9)</sup> Vyhláška č. 242/1991 Sb., o soustavě zdravotnických zařízení zřizovaných okresními úřady a obcemi.

Vyhláška č. 394/1991 Sb., o postavení, organizaci a činnosti fakultních nemocnic a dalších nemocnic, vybraných odborných léčebných ústavů a krajských hygienických stanic v řídicí působnosti ministerstva zdravotnictví České republiky.“.

44. § 40 zní:

„§ 40

Každá fyzická osoba, která provozuje podnikatelskou činnost, a každá právnická osoba je povinna zajistit pro své zaměstnance závodní preventivní péči.<sup>4)</sup> Bližší podmínky poskytování závodní preventivní péče stanoví ministerstvo zdravotnictví vyhláškou.“.

45. § 44 odst. 2 zní:

„(2) Obce v lázeňských místech jsou povinny dodržovat opatření na ochranu přírodních léčebných lázní a přírodních léčivých zdrojů v souladu se statuty lázeňských míst a v souladu s ochrannými pásmy jejich léčivých zdrojů.“.

46. § 46 odst. 1 druhá věta zní: „Pro ostatní lázeňská místa vydává lázeňské statuty, stanoví ochranná pásma a jiná ochranná opatření ministerstvo zdravotnictví vyhláškou.“.

47. V § 50 odst. 1 se slova „schválením dokumentace“ nahrazují slovy „stavebních povolení“.

48. § 50 se doplňuje novým odstavcem 3, který zní:

„(3) Provádění hydrogeologických a geofyzikálních prací na ochranu, získávání a využívání přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod stolních povoluje Český inspektorát lázní a zřidel.“.

49. § 51 zní:

„§ 51

Lázeňská území a ochranná pásma se na návrh Českého inspektorátu lázní a zřidel vyznačují v evidenci vedené orgány Českého úřadu geodetického a kartografického.“.

50. V § 52 se slova „v soudružské spolupráci a“ vypouštějí.

51. V § 53 odst. 1 se v první větě za slovem „povolání“ zbytek věty vypouští a věta se ukončí, a v písmenu a) se za slova „lékařské fakultě“ vkládají slova „kliničtí psychologové a kliničtí logopedové“.

52. V § 53 odst. 3 se za slova „Ministerstvo zdravotnictví“ vkládají slova „na základě vyjádření profesních organizací<sup>3)</sup>“.

53. § 53 se doplňuje novým odstavcem 4, který zní:

„(4) Lékaři a stomatologové pro výkon povolání

v preventivní a léčebné péči a absolventi vysokoškolského studia v oboru farmacie pro výkon povolání v lékárenském zařízení na území České republiky musí splňovat také požadavky stanovené zvláštním předpisem.<sup>10)</sup>“.

Poznámka č. 10 pod čarou zní:

„<sup>10)</sup> Zákon ČNR č. 220/1991 Sb.“.

54. V § 54 odst. 1 se slova „v souladu s potřebami rozvoje socialistického zdravotnictví“ nahrazují slovy „po projednání s profesními organizacemi<sup>3)</sup> a s příslušnými profesními sdruženími“.

55. § 54 odst. 2 zní:

„(2) Ministerstvo zdravotnictví stanoví vyhláškou vedoucí funkce, které se ve zdravotnických organizacích a zařízeních v působnosti ministerstva zdravotnictví, okresních úřadů a obcí obsazují na základě výběrového řízení, podmínky jeho vyhlášení a průběh.“.

56. V § 55 odst. 2 písm. a) se za slova „ministerstvo zdravotnictví“ připojují slova „ve spolupráci s profesními organizacemi<sup>3)</sup>“. Písmena e) a f) se vypouštějí a dosavadní písmena d) a e) se označují jako c) a d). V odstavci 3 se slova „odstavci 2 písm. d) a e)“ nahrazují slovy „odstavci 2 písm. c) a d)“.

57. V nadpisu § 56 se slova „národních výborů“ nahrazují slovy „okresních úřadů a obcí“ a v textu se slova „Národní výbory, především místní (městské) a okresní“ nahrazují slovy „Okresní úřady a obce“.

58. V § 57 odst. 1 se slova „Ústřední ideové“ nahrazují slovy „Odborné a“ a spojka „a“ ve slovech „řízení a kontrola“ se vypouští a nahrazuje čárkou.

59. § 57 odst. 2 zní:

„(2) Ministerstvo zdravotnictví provádí odborné a pedagogické řízení zdravotnických škol a domovů mládeže zdravotnických škol a určuje jejich síť; u soukromých a církevních škol tak činí v dohodě s jejich zřizovateli. Inspekci na zdravotnických školách a v domovech mládeže zdravotnických škol provádí ministerstvo zdravotnictví svými školními inspektory.“.

60. § 58 odst. 2 zní:

„(2) Další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví řídí ministerstvo zdravotnictví v dohodě s ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a ve spolupráci s profesními organizacemi<sup>3)</sup> a dalšími profesními sdruženími. Další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví upraví zvláštní zákon.“.

61. § 59 zní:

„§ 59

Pro zabezpečení dalšího vzdělávání zdravotnických pracovníků může ministerstvo zdravotnictví zřizovat instituty, jejichž posláním je pedagogická, metodická a vědeckovýzkumná činnost a které podléhají akreditaci. Další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví dále zajišťují zdravotnická zařízení akreditovaná k této činnosti.“.

62. § 61 se vypouští.

63. § 62 zní:

„§ 62

(1) Vyrábět, dovážet, distribuovat a používat při poskytování zdravotní péče lze jen ty druhy léčiv a prostředků zdravotnické techniky, které byly schváleny ministerstvem zdravotnictví, popřípadě orgánem jím pověřeným. Podmínky schvalování stanoví zvláštní zákon.

(2) Léčiva a prostředky zdravotnické techniky smějí být vyráběny, uchovávány a dopravovány za podmínek stanovených v lékopisu, technických normách a zvláštních předpisech.<sup>11)</sup>

(3) Ministerstvo zdravotnictví, popřípadě orgán jím pověřený uděluje povolení

- a) u léčiv a prostředků zdravotnické techniky s výjimkou přístrojové zdravotnické techniky k jejich výrobě, dovozu, distribuci nebo k použití při poskytování zdravotní péče,
- b) u přístrojové zdravotnické techniky pouze k jejímu použití při poskytování zdravotní péče. Uživatel přístrojové zdravotnické techniky je povinen pravidelně kontrolovat, zda jím používaná přístrojová zdravotnická technika splňuje podmínky, za nichž bylo povolení uděleno.

(4) Nejsou-li dodržovány podmínky, za nichž bylo povolení k činnostem uvedeným v odstavci 3 uděleno, je ministerstvo zdravotnictví, popřípadě orgán jím pověřený oprávněno povolení odejmout a činnost dočasně zastavit.“.

Poznámka č. 11 pod čarou zní:

„<sup>11)</sup> Vyhláška ministerstva zdravotnictví České republiky č. 284/1990 Sb., o správné výrobní praxi, řízení jakosti humánních léčiv a prostředků zdravotnické a obalové techniky. Vyhláška č. 43/1987 Sb., o registraci hromadně vyráběných léčivých přípravků a úhradě nákladů s tím spojených.“.

64. § 64 a 65 zní:

„§ 64

Orgány ustavené k podpoře a koordinaci rozvoje vědy a technologií i pracovníci všech oborů vědeckovýzkumné činnosti jsou povinni plnit své úkoly v souladu s dostupnými poznatky lékařské vědy a přispívat ke zvyšování úrovně péče o zdraví. Tyto orgány jsou rovněž povinny dbát, aby se jejich činnost soustřeďovala především na řešení naléhavých problémů vyplývajících z rozboru zdravotního stavu obyvatelstva se zaměřením na prevenci a léčení společensky nejzávažnějších nemocí, na získávání poznatků o vlivu prostředí na organismus člověka, na rozvíjení tělesných a duševních schopností člověka a na prodlužování aktivního věku.

§ 65

Orgány ustavené k podpoře a koordinaci rozvoje vědy a technologií zajišťují účelné přidělování finančních prostředků z hlediska jejich přínosu pro zdravot-

nictví a sledují využívání vynaložených finančních prostředků.“.

65. § 66 a 67 se vypouštějí.

66. V § 68 odst. 2 písm. a) se vypouštějí slova „při plánování rozvoje odvětví“ a slova „plánu nebo“.

67. V § 69 se ve větě první vypouštějí slovo „celo-státní“ a slova „v plánu rozvoje národního hospodářství“, ve druhé větě se vypouštějí slova „za pomoci své vědecké rady“.

68. V § 70 odst. 1 písm. c) se slova „závazné zásady a pokyny“ nahrazují slovy „obecně závazné právní předpisy“.

69. § 70 odst. 1 písm. d) zní:

„d) řídí výchovu a výuku středních a nižších zdravotnických pracovníků, spolupracuje v otázkách výchovy a výuky lékařů a farmaceutů a řízení dalšího vzdělávání zdravotnických pracovníků s ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, s profesními organizacemi<sup>3)</sup> a dalšími profesními sdruženími,“.

70. § 70 odst. 1 písm. f) zní:

„f) vydává stanoviska k rozvoji územních celků, zadáním a projektům staveb rozhodujících investičních celků financovaných státním rozpočtem a staveb, u nichž si vydání stanoviska vyhradí, vydává stavebně technické směrnice pro posuzování zdravotnických zařízení,“.

71. V § 70 odst. 1 písm. g) se slova „zejména se zeměmi socialistické soustavy“ vypouštějí.

72. § 70 odst. 1 písm. e) se vypouští. Dosavadní písmena f), g) a h) se označují jako písmena e), f) a g).

73. V § 70 se odstavec 3 vypouští a dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 3.

74. V § 71 odst. 1 se vypouští věta druhá a ve třetí větě se vypouští slovo „další“.

75. V § 71 odst. 1, 2 a 3 se slova „Československé socialistické“ nahrazují slovem „České“, a v odstavci 2 písm. b) se slova „se společenskými organizacemi“ nahrazují slovy „s občanskými sdruženími<sup>12)</sup>“.

Poznámka č. 12 pod čarou zní:

<sup>12)</sup> Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění zákona č. 300/1990 Sb.“.

76. V § 72 odst. 1 se část věty prvé za středníkem vypouští.

77. § 73 včetně nadpisu se vypouští.

78. § 74 včetně nadpisu zní:

**„Orgány státní zdravotní správy  
Pravomoc orgánů státní zdravotní správy  
a jejich pracovníků**

**§ 74**

(1) Pracovníci orgánů státní zdravotní správy jsou oprávněni za účelem zjišťování podkladů potřebných

k zabezpečení výkonu státní správy na úseku zdravotnictví a při tvorbě státní zdravotní politiky v nezbytném rozsahu

a) vstupovat do zdravotnických zařízení s vědomím vedoucího zdravotnického zařízení,

b) vyžadovat od odborných pracovníků ve zdravotnictví potřebná sdělení, vyjádření a vysvětlení.

(2) Nahlížet do dokumentace o zdravotním stavu nemocného včetně pořizování výpisů nebo stejnopisů směřují vybraní pracovníci orgánů státní zdravotní správy. Jejich výčet a další podmínky pro nakládání se získanými informacemi stanoví zvláštní předpis.“.

79. V § 75 odst. 5 se číslo „2“ nahrazuje číslem „4“ a na konci se připojuje tato věta: „Úkoly uvedené v odstavci 4 může krajský hygienik (na území hlavního města Prahy hygienik hlavního města Prahy) plnit i pro území města, v němž má krajská hygienická stanice (Hygienická stanice hlavního města Prahy) sídlo, dohodnou-li se na tom zřizovatelé hygienických stanic působících na území tohoto města; v takovém případě se tyto hygienické stanice sloučí.“.

80. Hlava druhá v části páté zní:

**„HLAVA DRUHÁ**

**Rozhodování při výkonu zdravotní péče**

**§ 77**

(1) Lékaři nebo odborné komise zdravotnických zařízení ustavené podle zvláštních předpisů rozhodují v mezích zákona při výkonu zdravotní péče na základě posouzení zdravotního stavu o právech a povinnostech občanů týkajících se jejich zdraví.

(2) Má-li občan za to, že rozhodnutí nebo opatření podle odstavce 1 učiněné při výkonu zdravotní péče je nesprávné, může podat návrh na přezkoumání vedoucímu zdravotnického zařízení, který o něm rozhodne. Návrh na přezkoumání může podat též okresní správa sociálního zabezpečení. Nevyhoví-li vedoucí zdravotnického zařízení návrhu, předloží jej jako odvolání odvolacímu orgánu.

(3) O odvolání proti rozhodnutí nebo opatření vedoucího zdravotnického zařízení řízeného ministerstvem zdravotnictví rozhoduje toto ministerstvo, v ostatních případech okresní úřad (obvodní úřad, úřad města), v jehož obvodu se zdravotnické zařízení nachází.

(4) Návrh na přezkoumání podle odstavce 2 nebo 3 lze podat do 15 dnů, ve věcech dočasné pracovní neschopnosti do 3 dnů, ode dne, kdy rozhodnutí bylo občanu doručeno nebo opatření sděleno.

(5) Jinak se na rozhodování při výkonu zdravotní péče vztahují obecné předpisy o správním řízení.<sup>13)</sup>

(6) Pro posouzení případů, u nichž vznikly pochybnosti, zda byl při výkonu zdravotní péče dodržen správný postup, popřípadě, zda bylo ublíženo na zdraví, ustanovuje ministr zdravotnictví České republiky

a ředitelé (vedoucí) fakultních a dalších vybraných nemocnic jako své poradní orgány znalecké komise. Vybrané nemocnice, postavení a činnost znaleckých komisí stanoví ministerstvo zdravotnictví vyhláškou.“.

Poznámka č. 13 pod čarou zní:

„<sup>13)</sup> Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).“.

81. V § 79 odst. 5 se slova „č. 66/1961 Sb.“ vypouštějí a za slovy „o veterinární péči“ se vkládá odkaz<sup>14)</sup>, který zní:

„<sup>14)</sup> Zákon č. 87/1987 Sb., o veterinární péči, ve znění zákona č. 239/1991 Sb.“.

82. V § 80 odst. 1, 3 a 4 se za slova „bezpečnostních sborů“ vkládají slova „a Sboru nápravné výchovy České republiky“.

83. V § 80 odst. 2 se za slova „bezpečnostních sborů“ vkládají slova „a Sboru nápravné výchovy České republiky“.

84. V § 80 odst. 4 se slovo „národní“ vypouští, slovo „a“ za slovem „obran“ se nahrazuje čárkou a za slovo „vnitř“ se doplňují slova „a spravedlnosti České republiky“.

85. V § 80 se doplňuje nový odstavec 6, který zní:

„(6) Zdravotní péče osobám ve výkonu trestu odnětí svobody a vazby je poskytována Zdravotnickou službou Sboru nápravné výchovy České republiky, v případě potřeby na základě uzavřených dohod i v jiných zdravotnických zařízeních.“.

86. § 81 se vypouští.

87. V § 82 se věta první vypouští.

88. V textu zákona se nahrazují název „Inspektorát lázní a zříděl“ názvem „Český inspektorát lázní a zříděl“, název „ministerstvo školství a kultury“ názvem „ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky“, název „ministerstvo zemědělství a lesního hospodářství“ názvem „ministerstvo zemědělství České republiky“, název „ministerstvo národní obrany“ názvem „federální ministerstvo obrany“, název „ministerstvo vnitra“ názvy „federální ministerstvo vnitra a ministerstvo vnitra České republiky“ a název „ministr dopravy“ názvem „federální ministerstvo dopravy“.

89. V textu zákona se slova „zdravotnické služby“ nahrazují slovy „zdravotní péče“ a slova „zdravotnické potřeby“ slovy „prostředky zdravotnické techniky“.

## Čl. II

Do 31. prosince 1992 lze zdravotnická zařízení zřizovaná okresními úřady nebo obcemi zrušit pouze se souhlasem ministerstva zdravotnictví.

## Čl. III

Předsednictvo České národní rady se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásilo s působností pro Českou republiku úplné znění zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, jak vyplývá z pozdějších zákonů.

## Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1992, s výjimkou § 40, který nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1992.

Burešová v. r.

Pithart v. r.

## 549

## ZÁKON

České národní rady  
ze dne 5. prosince 1991  
o soudních poplatcích  
a poplatku za výpis z rejstříku trestů

České národní rada se usnesla na tomto zákoně:

## § 1

**Předmět soudních poplatků**

Soudní poplatky (dále jen „poplatky“) se vybírají za jednotlivé úkony nebo řízení, prováděné na návrh soudy České republiky a za úkony správy soudů (dále jen „poplatný úkon“), které jsou vymezeny v sazebníku soudních poplatků (dále jen „sazebník“). Sazebník je uveden v příloze k tomuto zákonu.

## § 2

**Poplatníci**

(1) Poplatníky jsou

- a) navrhovatel (navrhovatelé) poplatného úkonu, není-li dále stanoveno jinak,
- b) účastníci smíru uzavřeného ve smírčím řízení,
- c) dlužník v řízení o konkursu a vyrovnání,
- d) oba účastníci v řízení o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů.

(2) Je-li navrhovatel v řízení od poplatku osvobozen a soud jeho návrhu vyhověl, zaplatí podle výsledku řízení poplatek nebo jeho odpovídající část odpůrce, není-li též od poplatku osvobozen. Tuto povinnost však odpůrce nemá v řízení o rozvod nebo neplatnost manželství nebo o určení, zda tu manželství je či není, a ve smírčím řízení při schválení smíru.

(3) Vznikne-li více poplatníkům podle odstavce 1 povinnost zaplatit poplatek společně, platí jej společně a nerozdílně.

(4) V odvolacím řízení je poplatníkem odvolatel, v dovolacím řízení je poplatníkem účastník, který podal dovolání.

## § 3

**Příslušnost**

(1) Poplatky vybírají soudy České republiky<sup>1)</sup> a správy těchto soudů.

(2) Ve věcech poplatků rozhoduje orgán, který je příslušný provést poplatný úkon. Ve věcech poplatků za řízení před odvolacím soudem rozhoduje soud, proti jehož rozhodnutí odvolání směřuje, pokud o poplatek nerozhodl odvolací soud. Ve věcech poplatků o dovolání rozhoduje soud, který rozhodoval v prvním stupni. Ve věcech poplatků v řízení o žalobách nebo o opravných prostředcích proti rozhodnutím správních orgánů rozhoduje soud, který rozhoduje v prvním stupni. Ve věcech obnovy řízení rozhoduje soud, který rozhoduje o povolení obnovy.

## § 4

**Vznik poplatkové povinnosti**

Poplatková povinnost vzniká

- a) podáním návrhu na provedení poplatného úkonu, je-li poplatníkem navrhovatel,
- b) schválením smíru ve smírčím řízení,
- c) sepsáním podání do protokolu u soudu,
- d) v ostatních případech uložení povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím ve věci samé.

## § 5

**Sazby poplatků**

(1) Výše poplatku se určuje procentem ze základu (procentní poplatek) nebo pevnou částkou (pevný poplatek). Jednotlivé sazby poplatků jsou uvedeny v sazebníku.

(2) Je-li stanovena sazba poplatku za řízení, rozumí se tím řízení v jednom stupni. Poplatky podle stejné sazby se platí v odvolacím řízení i v dovolacím řízení; při dovolacím řízení činí sazba poplatku nejméně 500 Kčs.

## § 6

**Základ procentního poplatku**

(1) Základem poplatku stanoveného procentem je cena předmětu poplatného úkonu podle cenových předpisů.<sup>2)</sup> Nelze-li cenu takto zjistit, je základem poplatku cena obvyklá v místě a čase podání návrhu na provedení poplatného úkonu.

<sup>1)</sup> Zákon č. 335/1991 Sb., o soudech a soudcích.

<sup>2)</sup> Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách.

(2) Jde-li o procentní poplatek, je poplatník povinen uvést cenu předmětu poplatného úkonu. Neučiní-li tak nebo uvede-li cenu zřejmě nízkou, určí cenu soud.

(3) Uplatní-li navrhovatel v jednom návrhu několik různých nároků, vybere se poplatek ve výši součtu všech poplatků stanovených v sazebníku pro jednotlivá řízení nebo úkony.

(4) V odvolacím řízení je základem poplatku cena nároku uplatňovaného v tomto řízení; totéž platí, jde-li o dovolací řízení.

(5) Je-li předmětem poplatného úkonu opětující se plnění, je základem poplatku součet cen všech opětujících se plnění. Jde-li o plnění na dobu delší než tři roky, na dobu neurčitou nebo na dobu života, považuje se za cenu plnění trojnásobek ceny ročního plnění.

(6) K ceně příslušenství se přihlíží jen tehdy, je-li samo předmětem poplatného úkonu.

(7) Základem poplatku v řízení o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů je cena všech věcí patřících do bezpodílového spoluvlastnictví manželů a ostatních hodnot, které se přitom vypořádávají.

(8) Základem poplatku v řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví je cena věci po odečtení ceny podílu navrhovatele.

(9) Základ poplatku vyšší než 500 Kčs se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru a vyměřený poplatek na celé koruny nahoru.

## § 7

### Splatnost poplatku

(1) Poplatek za podání návrhu je splatný vznikem poplatkové povinnosti.

(2) Poplatek za sepsání návrhu na zahájení řízení, odvolání nebo dovolání proti rozhodnutí do protokolu je splatný jeho sepsáním.

(3) Ostatní poplatky jsou splatné do tří dnů od právní moci rozhodnutí, kterým byla povinnost poplatek zaplatit stanovena nebo jímž byl schválen smír, nestanoví-li rozhodnutí o schválení smíru splatnost delší.

(4) Rozšíří-li se po podání návrhu předmět poplatného úkonu, poplatek se doplatí do tří dnů ode dne, v němž k rozšíření předmětu poplatného úkonu došlo. V odvolacím řízení nebo v dovolacím řízení se poplatek doplatí jen tehdy, dojde-li k rozšíření předmětu poplatného úkonu na návrh.

## § 8

### Způsob placení poplatku

Poplatek se platí na účet soudu; pokud nepřevyšuje 1000 Kčs může se platit kolkovými známkami. V odvolacím řízení se platí na účet soudu, proti jehož rozhodnutí odvolání směřuje. V dovolacím řízení se poplatek platí na účet soudu, který rozhodoval v prvním stupni. V řízení o žalobách nebo o opravných pro-

středcích proti rozhodnutím správních orgánů se poplatek platí na účet soudu, který tento úkon provádí. V řízení o obnově řízení se poplatek platí na účet soudu, který má o povolení obnovy rozhodnout.

## § 9

### Následky nezaplacení poplatku

(1) Nebyl-li poplatek, který je splatný podáním návrhu na zahájení řízení, zaplacen, a to ani dodatečně ve lhůtě stanovené soudem, provede soud řízení

- a) jde-li o návrh na zahájení odvolacího řízení,
- b) je-li v téže věci návrh rozšířen nebo podán vzájemný návrh.

(2) V ostatních případech soud řízení zastaví, pokud již nezačal jednat ve věci samé.

(3) Řízení se nezastaví, nebyl-li poplatek zaplacen za sepsání podání do protokolu.

(4) Bude-li poplatek zaplacen do konce lhůty k odvolání proti usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku, soud prvního stupně zruší toto usnesení.

(5) Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, poplatková povinnost zaniká.

(6) Jde-li o návrh na provedení úkonu správou soudu nebo o návrh na provedení jiného poplatného úkonu, než je uveden v odstavci 1, poplatný úkon se neprovede, dokud poplatek nebude zaplacen.

## § 10

### Vrácení poplatku

(1) Poplatek se vrátí, jestliže jej zaplatil ten, kdo k tomu nebyl povinen. Bylo-li zaplacen na poplatek více, než činila poplatková povinnost, vrátí se přeplatek.

(2) Poplatek splatný podáním návrhu na zahájení řízení, podáním odvolání nebo dovolání, se vrátí, jestliže

- a) řízení bylo zastaveno nebo návrh, odvolání či dovolání byly vzaty zpět před prvním jednáním,
- b) návrh na vydání platebního rozkazu byl vzat zpět nejpozději v poslední den lhůty k podání odporu; po podání odporu se poplatek vrátí, došlo-li ke zpětvzetí návrhu před prvním jednáním,
- c) návrh na obnovu řízení, odvolání nebo dovolání byly zamítnuty pro opožděnost, nepřístupnost nebo proto, že je podal ten, kdo k jejich podání není oprávněn.

(3) Omezí-li se předmět poplatného úkonu po podání návrhu před prvním jednáním, vrátí se odpovídající část poplatku.

(4) Bylo-li řízení o rozvod manželství zastaveno nebo byl-li vzat návrh na zahájení řízení zpět nejpozději před vydáním rozhodnutí soudem prvního stupně, vrátí se celý poplatek. Byl-li návrh na zahájení říze-

ní o rozvod manželství vzat zpět po vydání rozhodnutí soudu, které nenabýlo právní moci, aniž bylo podáno odvolání, vrací se polovina poplatku. Jestliže v odvolacím řízení bylo řízení o rozvod manželství zastaveno nebo bylo-li odvolání proti rozhodnutí, kterým byl návrh na rozvod manželství zamítnut, vzato zpět, vrátí se polovina poplatků zaplacených v obou stupních řízení.

(5) Má-li být vrácen poplatek nebo část poplatku (přeplatek poplatku) zaplaceného kolkovými známkami, zašle soud opis pravomocného rozhodnutí o jeho vrácení Finančnímu úřadu pro Prahu 1, který příslušnou částku vrátí. Poplatek (přeplatek poplatku) se nevrátí, nepřevyšuje-li částku 50 Kčs.

(6) Poplatek nelze vrátit po uplynutí deseti let od konce kalendářního roku, v němž byl zaplacen.

### Osvobození od poplatku

#### § 11

(1) Od poplatku jsou osvobozena soudní řízení ve věcech

- a) opatrovnických, péče o nezletilé děti a osvojení, a o povolení uzavřít manželství,
- b) nemocenského pojištění, zdravotního pojištění, sociálního zabezpečení a poskytování zdravotní péče,
- c) odvolání proti rozhodnutí státního notářství, s výjimkou odvolání proti rozhodnutí, kterým státní notářství rozhodne i o skutečnosti, která zůstala mezi účastníky sporná,<sup>3)</sup> a s výjimkou odvolání proti rozhodnutí, kterým státní notářství zamítlo návrh na registraci smlouvy,
- d) sporů o plnění závazků z kolektivních smluv, ze kterých nevznikají nároky jednotlivým pracovníkům,
- e) opravy chyb ve voličských seznamech,
- f) stížností na platnost voleb,
- g) náhrady škody způsobené nezákonným rozhodnutím anebo nesprávným úředním postupem.

(2) Od poplatků jsou osvobozeni

- a) Česká a Slovenská Federativní Republika, Česká republika, Slovenská republika, rozpočtové organizace a státní fondy,
- b) obce v případech, kdy se spor týká výkonu státní správy, který je na ně přenesen,
- c) nadace,
- d) navrhovatelé v řízení o určení výživného, s výjimkou řízení o zrušení vyživovací povinnosti,
- e) vojáci v základní a náhradní službě a občané vykonávající civilní službu,

- f) navrhovatel v řízení o náhradu škody včetně škody na věcech vzniklé v souvislosti s ublížením na zdraví,
- g) neprovdaná matka v řízení o příspěvek na výživu a úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a slehnutím,
- h) navrhovatel v řízení o náhradu škody z pracovního úrazu a nemoci z povolání,
- i) zdravotnické zařízení v řízení o způsobilosti k právním úkonům,
- j) navrhovatel v řízení o poddlužnické žalobě,
- k) navrhovatel v řízení o určení otcovství kromě popření otcovství zahájeném na jeho návrh,
- l) diplomatictí zástupci pověřeni v České a Slovenské Federativní Republice, konzulové z povolání a další osoby, které podle mezinárodního práva požívají výsady a imunity, a to za předpokladu, že nejsou občany České a Slovenské Federativní Republiky a je zaručena vzájemnost.<sup>4)</sup> Toto osvobození se nevztahuje na poplatky vybírané za poplatné úkony týkající se nemovitostí a návrhů na zahájení řízení (odvolání nebo dovolání), je-li předmětem sporu nemovitost,
- m) navrhovatelé, kteří uplatňují nároky podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích.

(3) Osvobození podle odstavců 1 a 2 se vztahuje též na řízení o výkonu rozhodnutí.

(4) Osvobození podle odstavce 1 se nevztahuje na jednotlivé úkony.

#### § 12

Vydá-li soud nesprávné rozhodnutí o poplatkové povinnosti, toto rozhodnutí zruší nebo změní i bez návrhu. Tomu, kdo poplatek zaplatil na základě nesprávného rozhodnutí soudu, kterým mu byla tato povinnost uložena, se poplatek vrátí. O vrácení poplatku rozhodne i bez návrhu soud, který nesprávné rozhodnutí vydal.

#### § 13

(1) Poplatek (doplatek poplatku) nelze vyměřit ani vymáhat po uplynutí tří let od konce kalendářního roku, v němž se stal splatným.

(2) Od konce kalendářního roku, v němž byl poplatník písemně uvědoměn o úkonu soudu provedeném k vyměření nebo vymáhání poplatku (doplatku poplatku) anebo v němž sjednal dohodu o splacení dlužné částky, běží nová tříletá lhůta.

(3) Úkonem k vymáhání poplatku (doplatku poplatku) je též písemná upomínka na zaplacení poplatku (doplatku poplatku) doručená poplatníkovi.

<sup>3)</sup> § 18 zákona č. 95/1963 Sb., o státním notářství a o řízení před státním notářstvím (notářský řád).

<sup>4)</sup> Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 157/1964 Sb., o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích. Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 32/1969 Sb., o Vídeňské úmluvě o konzulárních stycích.

(4) Poplatek (doplatek poplatku) nelze vyměřit ani vymáhat jakmile od konce kalendářního roku, v němž byl poplatný úkon dokončen, uplynulo deset let.

#### § 14

##### **Poplatek za výpis z rejstříku trestů**

(1) Orgány prokuratury České republiky vybírají poplatek za výpis z rejstříku trestů (i negativní). Výše tohoto poplatku činí 30 Kčs.

(2) Od poplatku za výpis z rejstříku trestů jsou osvobozeny orgány státní správy všech stupňů, pokud výpis z rejstříku trestů je potřebný pro personální účely. Účel, k němuž je výpis vyžádán, musí být na žádosti i na výpisu zřetelně vyznačen.

##### **Přechodná, zmocňovací a závěrečná ustanovení**

#### § 15

Z navržených poplatných úkonů a z řízení zahájených před účinností tohoto zákona se vybírají poplatky podle dosavadních předpisů, i když se stanou splatnými po účinnosti tohoto zákona. Při odvolání nebo dovolání podaném po účinnosti tohoto zákona se však postupuje podle sazebníku, který je přílohou tohoto zákona. Zaplacený arbitrážní poplatek se započte do poplatku, jestliže byl zaplacen před nabytím účinnosti tohoto zákona na účet orgánu hospodářské arbitráže.

#### § 16

(1) Ministerstvo financí České republiky může obecně závazným právním předpisem vydaným v dohodě s ministerstvem spravedlnosti České republiky osvobodit jednotlivé druhy poplatných úkonů a skupiny osob od poplatků.

(2) Předseda krajského soudu může za podmínek stanovených zvláštním předpisem<sup>5)</sup> poskytnout jed-

notlivým poplatníkům na jejich žádost úlevu na poplatku.

#### § 17

Ministerstvo financí České republiky, územní finanční orgány a ministerstvo spravedlnosti České republiky kontrolují u soudů, zda se poplatky vybírají ve správné výši, řádně a včas. Územní finanční orgány kontrolují též poplatky vybírané za úkony prokuratury.

#### § 18

Zrušují se:

1. Zákon České rady č. 147/1984 Sb., o soudních poplatcích.
2. Vyhláška ministerstva financí České socialistické republiky č. 151/1984 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 147/1984 Sb., o soudních poplatcích.
3. S působností pro Českou republiku nařízení ministra financí č. 78/1958 Sb., kterým se stanoví arbitrážní poplatky.
4. S působností pro Českou republiku pokyny pro placení arbitrážních poplatků upravené nařízením ministra financí č. 78/1958 Sb., kterým se stanoví arbitrážní poplatky (částka 24/1961 Ú. l.).
5. Opatření ministerstva financí, cen a mezd České republiky ze dne 20. června 1990 o úlevách u soudních poplatků (částka 43 Sbírky zákonů 1990).

#### § 19

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1992.

**Burešová v. r.**

**Pithart v. r.**

<sup>5)</sup> § 21 vyhlášky ministerstva financí č. 16/1962 Sb., o řízení ve věcech daní a poplatků.

Příloha k zákonu č. 549/1991 Sb.

## SAZEBNÍK SOUDNÍCH POPLATKŮ

## I. Poplatky vybírané v občanském soudním řízení

## Položka 1

Z návrhu na zahájení řízení, pokud není stanovena zvláštní sazba

a) z ceny předmětu řízení

|         |             |
|---------|-------------|
| 4 %     |             |
| nejméně | 200 Kčs     |
| nejvýše | 100 000 Kčs |
|         | 500 Kčs     |

b) nelze-li předmět řízení ocenit

## Poznámky

1. Ze vzájemného návrhu odpůrce se platí poplatek podle té sazby, jaká by se použila, kdyby se tento návrh podal samostatně.
2. Z návrhu na zahájení řízení o určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, poplatek se vybere podle písmene b) této položky.
3. Žádá-li odpůrce, aby soud rozhodl o vzájemné pohledávce i nad částku uplatněnou návrhem, platí se poplatek z částky, která převyšuje cenu předmětu řízení podle návrhu.
4. Poplatky podle stejné sazby se platí i v odvolacím řízení a dovolacím řízení ve věci samé. Podá-li odvolání nebo dovolání navrhovatel i odpůrce, platí každý z nich poplatek podle ceny předmětu svého odvolání nebo dovolání.
5. Z odvolání nebo dovolání do rozsudku, kterým soud rozhodl jen o základu předmětu řízení, se poplatek neplatí.
6. Pro určení ceny předmětu řízení při návrhu na vyloučení věci je rozhodnou cena vylučované věci.
7. Podle stejné sazby se platí poplatek i u návrhů na vydání platebního rozkazu; odpor proti platebnímu rozkazu poplatku nepodléhá. To platí obdobně pro řízení směnečné a šekové a pro námitky v těchto řízeních.
8. Jde-li o návrh na zrušení bezpodílového spoluvlastnictví manželů, platí se poplatek podle písmene b).
9. Jde-li o odvolání proti rozhodnutí státního notářství, platí se poplatek podle písmene b).

## Položka 2

Z návrhu na zahájení řízení ve věcech obchodních, pokud není stanovena zvláštní sazba

a) z ceny předmětu řízení

|         |             |
|---------|-------------|
| 4 %     |             |
| nejméně | 500 Kčs     |
| nejvýše | 500 000 Kčs |
|         | 1000 Kčs    |

b) nelze-li předmět řízení ocenit

## Poznámky

Poznámky uvedené u položky 1 platí obdobně i pro tuto položku.

## Položka 3

V řízení o žalobách nebo o opravných prostředcích proti rozhodnutím správních orgánů

500 Kčs

## Položka 4

Za vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů, z předmětu řízení

|         |         |
|---------|---------|
| 2 %     |         |
| nejméně | 200 Kčs |

**Položka 5**

Z návrhu na zahájení řízení

- |                                                                                                                                                                                |                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| a) o rozvod manželství                                                                                                                                                         | 600 Kčs                                       |
| b) o neplatnost manželství nebo určení, zda tu manželství je či není                                                                                                           | 500 Kčs                                       |
| c) o určení výživného mezi manžely a příspěvku na výživu rozvedeného manžela, ve věcech výživy mezi rodiči a zletilými dětmi a vyživovací povinnosti mezi ostatními příbuznými | 2 % z ceny předmětu řízení<br>nejméně 200 Kčs |
| d) o určení otcovství včetně popření otcovství                                                                                                                                 | 300 Kčs                                       |

**Poznámka**

Poznámky podle stejné sazby se platí i v odvolacím řízení nebo dovolacím řízení. Směřuje-li odvolání nebo dovolání pouze proti výroku o úpravě poměrů dětí pro dobu po rozvodu nebo pouze proti výroku o výchově a výživě nezletilého dítěte, poplatek se neplatí.

**Položka 6**

Z návrhu na zahájení řízení

- |                                                                                     |          |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| a) na ochranu osobnosti                                                             |          |
| – bez návrhu na náhradu nemajetkové újmy                                            | 1000 Kčs |
| – s návrhem na náhradu nemajetkové újmy                                             | 4000 Kčs |
| b) ve věcech podle zákona o periodickém tisku a ostatních informačních prostředcích | 1000 Kčs |

**Poznámka**

Poplatky podle stejné sazby se platí i v odvolacím řízení nebo dovolacím řízení.

**Položka 7**

Za schválený smír uzavřený ve smírčím řízení

- |                                         |                                              |
|-----------------------------------------|----------------------------------------------|
| a) z hodnoty předmětu smíru             | 2 %<br>nejméně 200 Kčs<br>nejvýše 20 000 Kčs |
| b) nelze-li předmět smíru penězi ocenit | 300 Kčs                                      |

**Poznámky**

1. Z návrhu na smírčí řízení se poplatek neplatí.
2. Smírem se rozumí smír schválený soudem podle § 67 a násl. občanského soudního řádu.

**Položka 8**

Z návrhu na zrušení usnesení o schválení smíru

500 Kčs

**Poznámky**

1. Poplatek podle stejné sazby se platí i v odvolacím řízení nebo dovolacím řízení.
2. Za řízení ve věci samé se poplatek znovu neplatí.
3. Smírem se rozumí i smír podle § 99 občanského soudního řádu.

**Položka 9**

Z návrhu na obnovu řízení

500 Kčs

**Poznámky**

1. Poznámky k položce 8 pod č. 1 a 2 platí i pro tuto položku.
2. Jestliže se v původním řízení nekonalo odvolací řízení nebo dovolací řízení a v obnoveném řízení se podá odvolání či dovolání ve věci samé, platí se z takového odvolání nebo dovolání poplatek podle příslušné položky.

**Položka 10**

Za pomoc soudu před nařízením výkonu rozhodnutí podle § 260 občanského soudního řádu (kromě pomoci před vymáháním výživného pro nezletilé děti)

100 Kčs

**Položka 11**

Z návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí

a) z vymáhaného nároku

2 %  
nejméně  
nejvýše

100 Kčs

50 000 Kčs

250 Kčs

b) nelze-li vymáhaný nárok penězi ocenit

**Poznámky**

1. Spojí-li se v návrhu na základě téhož vykonatelného rozhodnutí výkon rozhodnutí několika způsoby, zaplatí se součet příslušných poplatků snížený o jednu čtvrtinu.
2. Z návrhu na druhé a další nařízení výkonu rozhodnutí na základě téhož vykonatelného rozhodnutí proti těmž účastníkům se zaplatí tři čtvrtiny příslušných poplatků.
3. Návrhy na zastavení výkonu rozhodnutí nebo na jejich odklad a odvolání nebo dovolání ve věci výkonu rozhodnutí poplatku nepodléhají.

**Poznámka k položkám 1, 4, 5, 9 a 11**

Došlo-li ke zrušení rozsudku v důsledku odvolání, obnovy řízení nebo dovolání, neplatí poplatek z odvolání nebo dovolání proti novému rozhodnutí soudu prvního stupně poplatník, který již jednou poplatek z odvolání nebo dovolání zaplatil.

**Poznámka k položkám 1, 7 a 11**

Pevný poplatek podle sazby uvedené pod písmenem b) položek se platí též, jestliže se řízení týká užívání či vyklizení bytu nebo jiné místnosti.

**Položka 12**

Za zápisy do obchodního rejstříku

a) z návrhu na první zápis a výmaz právnické osoby

3000 Kčs

b) z návrhu na první zápis a výmaz fyzické osoby

1000 Kčs

c) z návrhu na změny a doplnění zápisu v obchodním rejstříku, pokud není dále stanoveno jinak

500 Kčs

d) z návrhu na zápis nebo výmaz osob oprávněných jednat za fyzickou nebo právnickou osobu a za ni podepisovat, včetně prokuristů a likvidátorů, za každou osobu

200 Kčs

e) z návrhu na zápis změny bydliště osob uvedených pod písmenem d)

100 Kčs

f) z návrhu na svolání zasedání valného shromáždění akciové společnosti rejstříkovým soudem

1000 Kčs

g) za jiné úkony obchodního rejstříku, pokud nejsou obsaženy v dalších položkách sazebníku

100 Kčs

**Poznámky**

1. Jestliže je v jednom návrhu na zápis do obchodního rejstříku zahrnuto více návrhů, zpoplatňuje se návrh tak, že se příslušné položky počítají.
2. Vzal-li navrhovatel návrh na zápis do obchodního rejstříku zpět před jeho provedením, poplatek se vrátí.

**Položka 13**

Z návrhu na zahájení řízení

a) z právních vztahů upravených zákonem o ochraně hospodářské soutěže

3000 Kčs

b) z práv k obchodnímu jménu, ochranným známkám a označení původu

3000 Kčs

c) o neplatnost rozhodčích smluv a o zrušení nálezů vydaných rozhodci na základě rozhodčí smlouvy

3000 Kčs

**Položka 14**

- |                                                                |                                                                        |
|----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| a) Za konkursní řízení                                         | 1 % zpeněžené částky<br>z podstaty<br>nejvýše 50 000 Kčs               |
| b) za konkursní řízení, které bylo ukončeno nuceným vyrovnáním | 0,5 % z částky použité<br>k uspokojení věřitelů<br>nejvýše 20 000 Kčs  |
| c) za vyrovnací řízení                                         | 0,25 % z částky použité<br>k uspokojení věřitelů<br>nejvýše 10 000 Kčs |

**Poznámka**

Žaloby, které souvisí s konkursním řízením, např. podle § 15 odst. 1, § 19 odst. 2, § 23 odst. 2, § 24 odst. 1 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, se zpoplatňují jako návrhy na zahájení řízení, u nichž nelze předmět řízení ocenit penězi, tj. podle položky I/2 b) sazebníku.

**Položka 15**

Z prvního dožádání rozhodců v rozhodčím řízení v mezinárodním obchodním styku o provedení úkonu soudem nebo z prvního návrhu na předběžné opatření v tomto řízení

- |                                          |                       |
|------------------------------------------|-----------------------|
| a) z hodnoty předmětu řízení             | 2%<br>nejméně 200 Kčs |
| b) nelze-li předmět řízení penězi ocenit | 1000 Kčs              |

**Poznámky**

1. Z druhého a dalšího dožádání nebo návrhu se poplatky neplatí.
2. Spojí-li se dožádání o provedení úkonu soudem s návrhem na předběžné opatření, platí se poplatek jen jednou.

**Položka 16**

|                                              |         |
|----------------------------------------------|---------|
| Za sepsání směnečného nebo šekového protestu | 500 Kčs |
|----------------------------------------------|---------|

**Položka 17**

|                                                                                  |         |
|----------------------------------------------------------------------------------|---------|
| Za vyhotovení opisu protestní listiny nebo za vyhotovení výpisu z knihy protestů | 100 Kčs |
|----------------------------------------------------------------------------------|---------|

**Položka 18**

Za sepsání návrhu na zahájení řízení nebo za sepsání odvolání proti rozhodnutí do protokolu, příp. též sepsání dovolání do protokolu

- |                                                                                              |                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| a) ve věcech majetkových nároků, ocenitelných penězi při ceně předmětů řízení                |                                                                 |
| do 1000 Kčs                                                                                  | 200 Kčs                                                         |
| přes 1000 Kčs do 5000 Kčs                                                                    | 300 Kčs                                                         |
| přes 5000 Kčs do 10 000 Kčs                                                                  | 400 Kčs                                                         |
| přes 10 000 Kčs                                                                              | 400 Kčs a 10 Kčs<br>z každých dalších<br>započatých 1000 Kčs    |
| nad 200 000 Kčs                                                                              | 2300 Kčs a 10 Kčs<br>z každých dalších<br>započatých 10 000 Kčs |
| b) ve věcech rozvodu nebo neplatnosti manželství nebo zjištění, zda tu manželství je či není | 300 Kčs                                                         |
| c) ve věcech uznání rozhodnutí orgánů cizího státu v manželských věcech                      | 300 Kčs                                                         |
| d) ve věcech ochrany osobnosti                                                               | 300 Kčs                                                         |
| e) ve věcech nájmu bytů, jiných místností a pozemků                                          | 300 Kčs                                                         |
| f) ve věcech vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů                               | 2000 Kčs                                                        |
| g) v jiných penězi neocenitelných věcech                                                     | 500 Kčs                                                         |
| h) ve věcech výkonu rozhodnutí                                                               | jedna polovina sazby<br>z písmene a)                            |

**Poznámka**

Poplatek se vybere po sepsání protokolu.

**Položka 19**

Za vyhotovení opisu nebo výpisu z listin, protokolů a jiných soudních spisů a za vyhotovení stejnopisu podání a jejich příloh, k jejichž předložení byl účastník marně vyzván, za každou započatou stranu prvopisu

20 Kčs

**Poznámka**

Poplatku nepodléhá opis protokolu o jednání soudu vyhotovený průklepem bez záhlaví a bez ověření.

**Položka 20**

Za vyhotovení úředního vysvědčení o skutečnostech známých ze spisů, za výpis, osvědčení, opis z obchodního rejstříku, za každou započatou stranu prvopisu

20 Kčs

**Položka 21**

Za ověření podpisu jedné osoby na téže listině

20 Kčs

**Položka 22**

Za ověření opisu nebo kopie listiny, za každou započatou stranu listiny, jejíž opis nebo kopie se ověřuje

– v českém a slovenském jazyce

20 Kčs

– cizojazyčné listiny

50 Kčs

**Poznámky**

1. Poplatek se neplatí za ověření opisů listin, kterých je třeba k vyměření notářských poplatků nebo pro účely evidence nemovitostí. Na těchto opisech musí však být vyznačen účel, k němuž byly vyhotoveny.
2. Českoslovenští občané maďarské, německé, polské a ukrajinské (rusínské) národnosti platí za ověření opisu nebo kopie listiny sepsané v jazyce své národnosti poplatek ve stejné výši, ve které se platí za ověření opisu nebo kopie listiny v českém nebo slovenském jazyce, pokud k ověření dojde v oblasti obývané příslušnou národností.
3. Za cizojazyčnou listinu se považuje listina, v níž je alespoň část textu v cizím jazyce.

**Položka 23**

Za zaslání soudních spisů k jinému soudu, aby do nich nahlédl žadatel

50 Kčs

**Poznámka**

Poplatek se vybere, i když žadatelem je účastník, který zaplatil poplatek z návrhu na zahájení řízení.

**Položka 24**

Z návrhu na přikázání věci jinému soudu z důvodu vhodnosti

100 Kčs

**Poznámka**

Poznámka uvedená u položky 23 platí zde obdobně.

**II. Poplatky za úkony správy soudů****Položka 25**

Za vyhotovení dalšího stejnopisu správního rozhodnutí vydaného soudem nebo za vydání opisu nebo výpisu ze správních záznamů, protokolů a správních spisů vedených soudem a za oznámení jména znalce nebo tlumočníka ze seznamu

20 Kčs

## 550

## ZÁKON

České národní rady

ze dne 6. prosince 1991

## o všeobecném zdravotním pojištění

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

### ČÁST PRVNÍ Základní ustanovení

## § 1

## Účel zákona

Tento zákon upravuje všeobecné zdravotní pojištění (dále jen „zdravotní pojištění“), na jehož základě je poskytována potřebná zdravotní péče bez nutnosti její přímé úhrady v rozsahu stanoveném tímto zákonem a Zdravotním řádem.

## § 2

## Potřebná zdravotní péče

(1) Potřebná zdravotní péče zahrnuje:

- a) diagnostickou péči, léčebnou péči ambulantní i ústavní včetně rehabilitace a péče o chronicky nemocné,
- b) prevenci podle obecně závazných právních předpisů,
- c) poskytování léčiv a prostředků zdravotnické techniky za podmínek stanovených tímto zákonem,
- d) dopravu nemocných a náhradu cestovních nákladů do nejbližšího smluvního zdravotnického zařízení, které je oprávněno zdravotní péči poskytovat, vyžaduje-li to nezbytně jejich zdravotní stav; náklady místní dopravy se nehradí,
- e) lázeňskou péči a zvláštní léčebnou péči poskytovanou podle doporučení lékaře jako nezbytnou součást léčebného procesu.

(2) Rozsah potřebné zdravotní péče a podmínky jejího poskytování blíže stanoví Zdravotní řád. Zdravotní řád je závazný pro všechny zdravotní pojišťovny, které provádějí zdravotní pojištění. Zdravotní pojišťovny uvedené v předchozí větě mohou upravit mimo

rámec Zdravotního řádu rozsah zdravotní péče a podmínky jejího poskytování pouze ve prospěch svých pojištěnců.

(3) Zdravotní řád vydá po dohodovacím řízení s Všeobecnou zdravotní pojišťovnou České republiky (dále jen „Pojišťovna“), zástupci ostatních zdravotních pojišťoven, zástupci smluvních zdravotnických zařízení, profesními organizacemi zřízenými zákonem<sup>1)</sup> a zástupci odborných vědeckých společností vláda České republiky nařízením Dohodovací řízení svolává ministerstvo nejméně jednou ročně.

(4) Potřebná zdravotní péče nezahrnuje vyšetření, prohlídky a jiné výkony provedené v osobním zájmu fyzických osob nebo v zájmu právnických osob, které nesledují léčebný účel.

(5) Sociální péči, zaopatření v dětských domovech, kojeneckých ústavech a v jeslích upravují zvláštní předpisy.<sup>2)</sup>

## § 3

## Osobní rozsah zdravotního pojištění

(1) Podle tohoto zákona jsou zdravotně pojištěni:

- a) občané České a Slovenské Federativní Republiky, kteří mají trvalý pobyt na území České republiky,
- b) občané České a Slovenské Federativní Republiky, kteří jsou na území České republiky v pracovním nebo obdobném poměru anebo jsou samostatně výdělečně činní<sup>3)</sup> a mají trvalý pobyt na území Slovenské republiky,
- c) občané České a Slovenské Federativní Republiky, kteří nemají trvalý pobyt na území České a Slovenské Federativní Republiky a jsou v pracovním nebo obdobném poměru k zaměstnavateli, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky,

<sup>1)</sup> Např. zákon ČNR č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře.

<sup>2)</sup> Jde zejména o tyto předpisy: zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon ČNR o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení.

<sup>3)</sup> § 61 vyhlášky federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

- d) cizí státní příslušníci a osoby bez státní příslušnosti, kteří nemají nárok na poskytnutí bezplatné péče na základě mezinárodních úmluv a jsou v pracovním nebo obdobném poměru k zaměstnavateli, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky

(dále jen „pojištěnci“).

(2) Ze zdravotního pojištění podle tohoto zákona jsou vyňati:

- a) občané České a Slovenské Federativní Republiky, kteří nemají v České a Slovenské Federativní Republice trvalý pobyt a jsou na území České republiky činní pouze přechodně, pro zaměstnavatele, kteří nemají sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky,
- b) cizí státní příslušníci a osoby bez státní příslušnosti, kteří jsou činní na území České republiky pouze přechodně pro zaměstnavatele, kteří nemají sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky nebo pro zaměstnavatele, kteří požívají diplomatických výsad a imunit.

#### § 4

##### Úhrada léčení v cizině

Pojištěncům uvedeným v § 3 odst. 1 písm. a) a b) se na základě zdravotního pojištění hradí náklady nutného a neodkladného léčení v cizině, a to do výše nákladů spojených s takovým léčením na území České republiky.

#### § 5

##### Vznik a zánik zdravotního pojištění

(1) Zdravotní pojištění vzniká:

- a) narozením, jde-li o občana České a Slovenské Federativní Republiky s trvalým pobytem na území České republiky,
- b) dnem nástupu do pracovního nebo obdobného poměru nebo zahájením samostatné výdělečné činnosti na území České republiky, jde-li o občana České a Slovenské Federativní Republiky, který na území České republiky nemá trvalý pobyt, má však trvalý pobyt na území České a Slovenské Federativní Republiky,
- c) nabytím občanství České a Slovenské Federativní Republiky a získáním trvalého pobytu na území České republiky,
- d) dnem nástupu do pracovního nebo obdobného poměru na území České republiky, jde-li o občana České a Slovenské Federativní Republiky, který nemá trvalý pobyt na území České a Slovenské Federativní Republiky nebo jde-li o cizího státního příslušníka anebo o osobu bez státní příslušnosti,
- e) získáním trvalého pobytu na území České republiky, jde-li o občana České a Slovenské Federa-

tivní Republiky, žijícího mimo území České a Slovenské Federativní Republiky.

(2) Zdravotní pojištění zaniká:

- a) úmrtím pojištěnce nebo jeho prohlášením za mrtvého,
- b) skončením pracovního nebo obdobného poměru nebo ukončením samostatné výdělečné činnosti na území České republiky, jde-li o občana České a Slovenské Federativní Republiky, který na území České republiky nemá trvalý pobyt, má však trvalý pobyt na území České a Slovenské Federativní Republiky,
- c) zánikem občanství České a Slovenské Federativní Republiky nebo ukončením trvalého pobytu na území České republiky, pokud nejde o pojištěnce uvedené v § 3 odst. 1 písm. b) nebo c),
- d) skončením pracovního nebo obdobného poměru na území České republiky, jde-li o občana České a Slovenské Federativní Republiky, který nemá trvalý pobyt na území České a Slovenské Federativní Republiky nebo jde-li o cizího státního příslušníka anebo o osobu bez státní příslušnosti,
- e) ukončením trvalého pobytu na území České republiky, jde-li o občana České a Slovenské Federativní Republiky, žijícího mimo území České a Slovenské Federativní Republiky.

## ČÁST DRUHÁ

### Pojistné

#### § 6

##### Plátcí pojistného

(1) Plátcí pojistného zdravotního pojištění (dále jen „plátcí pojistného“) jsou:

- a) pojištěnci,
- b) zaměstnavatelé,
- c) stát.

(2) Pojištěnec je plátcem pojistného z titulu pracovního nebo obdobného poměru nebo samostatné výdělečné činnosti anebo z titulu občanství České a Slovenské Federativní Republiky a trvalého pobytu na území České republiky, pokud plátcem pojistného není stát podle odstavce 4. Za osoby samostatně výdělečně činné se považují též poslanci zákonodárných sborů a ústavní činitelé.

(3) Zaměstnavatel je plátcem části pojistného za osoby, které zaměstnává v pracovním nebo obdobném poměru, s výjimkou příjemců rodičovského příspěvku, osob na mateřské dovolené a osob na další mateřské dovolené. Zaměstnavatelem se rozumí právnická nebo fyzická osoba, která zaměstnává pojištěnce v pracovním nebo obdobném poměru.

(4) Stát je plátcem pojistného prostřednictvím státního rozpočtu České republiky za

- a) nezaopatřené děti,<sup>4)</sup>

<sup>4)</sup> § 49 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb.

- b) poživatele důchodů československého důchodového zabezpečení, pokud nejsou výdělečně činní,
- c) příjemce rodičovského příspěvku,<sup>5)</sup>
- d) osoby na mateřské a další mateřské dovolené,
- e) uchazeče o zaměstnání,<sup>6)</sup>
- f) osoby pobírající dávky sociální péče z důvodu sociální potřeby,<sup>7)</sup>
- g) osoby pečující o převážně nebo úplně bezmocnou osobu, o dlouhodobě těžce zdravotně postižené dítě,<sup>8)</sup>
- h) osoby konající základní (náhradní) službu v ozbrojených silách nebo civilní službu,
- i) osoby ve vazbě nebo osoby ve výkonu trestu odnětí svobody, pokud nejsou výdělečně činné.

## § 7

### Povinnost platit pojistné

(1) Povinnost platit pojistné vzniká pojištěnci:

- a) dnem nástupu do pracovního nebo obdobného poměru, nebo
- b) dnem zahájení samostatné výdělečné činnosti, nebo
- c) dnem následujícím po dni, kterým skončila povinnost státu platit za pojištěnce pojistné podle § 6 odst. 4, anebo
- d) dnem následujícím po dni, kdy skončila povinnost platit pojistné z pracovního nebo obdobného poměru nebo ze samostatné výdělečné činnosti.

(2) Povinnost zaměstnavatele platit část pojistného za pojištěnce vzniká dnem nástupu zaměstnance do pracovního nebo obdobného poměru s výjimkami stanovenými v § 6 odst. 3. Tato povinnost zaniká dnem skončení pracovního nebo obdobného poměru.

(3) Povinnost státu platit pojistné za pojištěnce vzniká dnem, kdy se stát podle § 6 odst. 4 stává plátcem pojistného. Tato povinnost zaniká dnem, kdy stát přestal být podle § 6 odst. 4 plátcem pojistného.

(4) Pojistné se platí měsíčně na účet zdravotní pojišťovny provádějící zdravotní pojištění do patnáctého dne následujícího kalendářního měsíce. Pojistné se zaplatí poprvé za kalendářní měsíc, ve kterém povinnost platit pojistné vznikla, přičemž se platí poměrná část pojistného; obdobně se platí poměrná část pojistného za měsíc, v němž povinnost platit pojistné zanikla.

(5) Nezaplatí-li plátcé pojistného pojistné ve stanovené výši a včas, je příslušná zdravotní pojišťovna povinna vymáhat na dlužníkovi jeho zaplacení a má nárok na poplatek z prodlení.

## § 8

### Výše a způsob placení pojistného a poplatků z prodlení

(1) Výši pojistného, poplatku z prodlení a způsob jejich placení stanoví zvláštní zákon.

(2) Pojistné za zaměstnance hradí z jedné třetiny zaměstnanec, ze dvou třetin zaměstnavatel.

(3) Písemnou smlouvou mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem může se zaměstnanec zavázat zaplatit zaměstnavateli zcela nebo z části částku odpovídající pojistnému, které za zaměstnance má zaměstnavatel povinnost hradit v době, kdy zaměstnanci poskytl neplacené pracovní volno.

## ČÁST TŘETÍ

### Práva a povinnosti plátců pojistného a pojištěnců

## § 9

### Oznamovací povinnost plátců pojistného

(1) Pojištěnec jako osoba samostatně výdělečně činná je povinen přihlásit se u příslušné zdravotní pojišťovny nejpozději do osmi dnů od zahájení výdělečné činnosti a odhlásit se nejpozději do osmi dnů od ukončení výdělečné činnosti.

(2) Pojištěnec, kterému zanikla povinnost platit pojistné jako pojištěnci v pracovním nebo obdobném poměru nebo jako osobě samostatně výdělečně činné, je povinen přihlásit se u příslušné zdravotní pojišťovny do osmi dnů ode dne, kdy tato povinnost zanikla nebo kdy zanikla povinnost státu platit za něj pojistné podle § 6 odst. 4.

(3) Pojištěnec, u něhož zdravotní pojištění vzniklo podle § 5 odst. 1 písm. c) a e) nebo zdravotní pojištění zaniklo podle § 5 odst. 2 písm. c) a e), je povinen přihlásit se nebo odhlásit se u příslušné zdravotní pojišťovny nejpozději do osmi dnů ode dne, kdy zdravotní pojištění vzniklo nebo zaniklo.

(4) Zaměstnavatel je povinen přihlásit u příslušné zdravotní pojišťovny své zaměstnance nejpozději do osmi dnů od jejich vstupu do pracovního nebo obdobného poměru a odhlásit je nejpozději do osmi dnů od ukončení jejich pracovního nebo obdobného pracovního vztahu. Zaměstnavatel je povinen vést k tomu účelu evidenci a dokumentaci.

(5) Zaměstnanec je povinen přihlásit se a odhlásit se u příslušné zdravotní pojišťovny neprodleně, zjistí-li, že jeho zaměstnavatel povinnost podle odstavce 4 nesplnil.

<sup>5)</sup> Zákon č. 382/1990 Sb., o rodičovském příspěvku.

<sup>6)</sup> § 7 odst. 1 zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti.

§ 3 odst. 4 zákona ČNR č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti.

<sup>7)</sup> § 92 odst. 5 zákona č. 100/1988 Sb.

Zákon ČNR č. 482/1991 Sb.

<sup>8)</sup> § 37 odst. 1 vyhlášky federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb.

(6) Pojištěnec je povinen oznámit příslušné zdravotní pojišťovně nejpozději do osmi dnů skutečnosti rozhodné pro vznik nebo zánik povinnosti státu platit pojistné podle § 6 odst. 4. Za nezletilé pojištěnce nebo osoby bez způsobilosti k právním úkonům plní tuto povinnost jejich zákonný zástupce, nejde-li o osoby zaměstnané, u nichž plní tuto povinnost zaměstnavatel. Oznamovací povinnost při narození dítěte plní jeho zákonný zástupce.

(7) Úmrtí pojištěnce nebo jeho prohlášení za mrtvého je povinen příslušné zdravotní pojišťovně oznámit do osmi dnů od zápisu do matriky příslušný obecní úřad pověřený vedením matriky.

(8) Při prvním splnění oznamovací povinnosti vydá příslušná zdravotní pojišťovna pojištěnci, u nezletilého pojištěnce nebo osoby bez způsobilosti k právním úkonům jeho zákonnému zástupci, doklad, který slouží při styku s příslušnou zdravotní pojišťovnou a zdravotnickými zařízeními jako doklad pojistného vztahu.

## § 10

### Práva pojištěnce

(1) Pojištěnec má právo:

- a) na výběr pojišťovny provádějící všeobecné zdravotní pojištění; toto právo může uplatnit jednou za 3 měsíce,
- b) na výběr lékaře či jiného odborného pracovníka ve zdravotnictví a zdravotnického zařízení s výjimkou závodní zdravotní služby,<sup>9)</sup> kteří jsou ve smluvním vztahu k příslušné zdravotní pojišťovně; toto právo může uplatnit jednou za 3 měsíce,
- c) na výběr dopravní služby, která je ve smluvním vztahu k příslušné pojišťovně,
- d) na úhradu nákladů spojených se zdravotní péčí, která mu byla poskytnuta v rozsahu stanoveném tímto zákonem a v souladu s předpisy vydanými k jeho provedení,
- e) na úhradu nákladů spojených s poskytnutím léčebné péče v naléhavých případech ve zdravotnických zařízeních, která nejsou ve smluvním vztahu s příslušnou zdravotní pojišťovnou,
- f) na náhradu cestovních nákladů podle § 2 odst. 1 písm. d),
- g) podílet se na kontrole poskytnuté potřebné zdravotní péče,
- h) na úhradu nákladů spojených s nezbytnou dopravní službou, která není ve smluvním vztahu s pojišťovnou do výše úhrady stanovené pojišťovnou.

(2) U osob vykonávajících povinnou vojenskou či civilní službu a dále u osob ve vazbě nebo výkonu

trestu odnětí svobody je výběr lékaře zdravotnického zařízení a dopravní služby omezen podle zvláštních předpisů.

(3) Právem pojištěnce na výběr lékaře a zdravotnického zařízení podle odstavce 1 písm. b) není dotčeno oprávnění lékaře odmítnout převzetí pojištěnce do péče, pokud by tím bylo překročeno jeho únosné pracovní zatížení či z jiných závažných příčin, s výjimkou případů, kdy se jedná o neodkladné ošetření vážnějšího úrazu nebo onemocnění. Stejně není dotčeno právo pojištěnce na poskytnutí potřebné péče v rámci stanoveného spádového území,<sup>10)</sup> pokud mu tato péče nebyla poskytnuta zvoleným lékařem nebo zdravotnickým zařízením.

## § 11

### Povinnosti pojištěnce

Pojištěnec je povinen:

- a) plnit oznamovací povinnost podle § 9 u Pojišťovny, pokud tuto oznamovací povinnost nesplnil u jiné zdravotní pojišťovny, kterou si zvolil,
- b) sdělit v den nástupu do zaměstnání svému zaměstnavateli, kterou zdravotní pojišťovnu si zvolil,
- c) hradit příslušné zdravotní pojišťovně pojistné, pokud tuto povinnost nemá stát,
- d) dodržovat Zdravotní řád,
- e) poskytnout součinnost při zdravotním výkonu a kontrole průběhu léčebného procesu a dodržovat lékařem stanovený léčebný režim,
- f) podrobit se na vyzvání preventivním prohlídkám, pokud tak stanoví zvláštní předpisy,
- g) dodržovat opatření směřující k odvrácení nemoci.

## ČÁST ČTVRTÁ

### Organizace zdravotního pojištění

## § 12

### Zdravotní pojišťovny

(1) Zdravotní pojištění provádějí tyto zdravotní pojišťovny:

- a) Pojišťovna,
- b) resortní, oborové, podnikové, popřípadě další pojišťovny.

(2) Vznik a činnost pojišťoven uvedených v odstavci 1 upraví zvláštní zákony.

## § 13

### Úkoly zdravotních pojišťoven

(1) Příslušná zdravotní pojišťovna hradí náklady potřebné zdravotní péče poskytnuté pojištěncům zdra-

<sup>9)</sup> Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 145/1988 Sb., o Úmluvě o závodních zdravotních službách (č. 161).

Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění zákona ČNR č. 210/1990 Sb., č. 425/1990 Sb. a č. 548/1991 Sb.

<sup>10)</sup> § 39 odst. 2 zákona č. 20/1966 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

votnickými zařízeními na základě smluv uzavřených se zdravotnickými zařízeními vždy na dobu dvou let s možností vypovězení smlouvy v případě porušení smluvních podmínek i před uplynutím této doby.

(2) Smlouvy se uzavírají na rozsah těch druhů potřebné zdravotní péče, které je zdravotnické zařízení oprávněno poskytovat.

(3) Příslušná zdravotní pojišťovna poskytuje úhradu za provedené zdravotní výkony zdravotnickým zařízením podle seznamu výkonů s bodovými hodnotami vydaným ministerstvem vyhláškou po dohodovacím řízení s Pojišťovnou, zástupci ostatních zdravotních pojišťoven a se zástupci smluvních zdravotnických zařízení, profesními organizacemi zřízenými zákonem<sup>1)</sup> a zástupci odborných vědeckých společností. Účastníky dohodovacího řízení svolává ministerstvo nejméně jednou ročně. Ministerstvo financí České republiky stanoví na návrh Pojišťovny hodnotu bodu cenovým výměrem.

(4) Příslušná zdravotní pojišťovna na základě předloženého lékařského předpisu vystaveného smluvními zdravotnickými zařízeními uhradí zařízením lékařské péče léčiva a prostředky zdravotnické techniky do výše cenového limitu stanoveného v seznamu léčiv a prostředků zdravotnické techniky vydaném ministerstvem v dohodě s ministerstvem financí České republiky a po předchozím dohodovacím řízení s Českou lékárnickou komorou, s Pojišťovnou a zástupci zdravotních pojišťoven. Účastníky tohoto řízení svolává ministerstvo nejméně jednou ročně. Vyžaduje-li to zdravotní stav nemocného podle doporučení ošetřujícího lékaře učiněného po dohodě s revizním lékařem příslušné zdravotní pojišťovny, uhradí příslušná zdravotní pojišťovna léčiva nebo prostředky zdravotnické techniky nad rámec stanoveného cenového limitu. Žádá-li pojištěnec sám o poskytnutí léčiv nebo prostředků zdravotnické techniky nad rámec cenového limitu hrazeného zdravotní pojišťovnou zástupci ostatních zdravotních pojišťoven, je předepisující lékař povinen upozornit pojištěnce, že léčivo nebo prostředek zdravotnické techniky mu může být vydán jen za podmínky, že částku přesahující tento limit sám uhradí.

### Kontrola

#### § 14

(1) Zdravotní pojišťovny kontrolují využívání a poskytování potřebné zdravotní péče v jejím objemu a kvalitě včetně dodržování cen u smluvních zdravotnických zařízení a pojištěnců.

(2) Kontrolní činnost provádějí prostřednictvím informačních dat v rozsahu stanoveném zákonem a činností revizních lékařů. Další kontrolní činnost provádějí odborní pracovníci ve zdravotnictví způsobí k revizní činnosti.

(3) Revizní lékaři posuzují odůvodněnost léčebného procesu se zvláštním zřetelem na jeho průběh a předepisování léčiv, prostředků zdravotnické techniky a na posuzování potřeby lázeňského pobytu jako součásti léčebné péče.

(4) Revizní lékaři mohou vykonávat kontrolní činnost pouze v oboru, ve kterém získali specializaci.

(5) Revizní lékaři vykonávají kontrolní činnost v pracovněprávním vztahu ke zdravotní pojišťovně, který je sjednáván na základě výběrového řízení.

#### § 15

(1) Zdravotní pojišťovny podléhají kontrole státních orgánů České republiky.

(2) Stejnopis účtu za poskytnutou potřebnou zdravotní péči jsou zdravotní pojišťovny povinny pojištěnci poskytnout.

## ČÁST PÁTÁ

### Pokuty a přírážky k pojistnému

#### § 16

(1) Za nesplnění oznamovací povinnosti podle § 9 může příslušná zdravotní pojišťovna uložit pojištěnci pokutu až do výše 10 000 Kčs a zaměstnavateli až do výše 200 000 Kčs. Při nesplnění oznamovací povinnosti zaměstnavatelem uložit pokutu pouze zaměstnavateli.

(2) Pokutu lze uložit do jednoho roku ode dne zjištění nesplnění oznamovací povinnosti plátcem pojistného, nejdéle však do tří let od doby, kdy oznamovací povinnost měla být splněna.

(3) Při opakovaném nesplnění oznamovací povinnosti může být uložena pokuta až do výše dvojnásobku uložené pokuty.

(4) Při opětovném nesplnění povinnosti podrobit se preventivní prohlídce podle § 11 písm. f) nebo porušuje-li pojištěnec závažným způsobem své povinnosti uvedené v § 11 písm. d) může příslušná zdravotní pojišťovna uložit pojištěnci pokutu až do výše 500,- Kčs. Pokutu lze uložit do jednoho roku ode dne, kdy se pojištěnec nepodrobil preventivní prohlídce, nejdéle však do tří let od doby, kdy povinnost podrobit se takové prohlídce měla být splněna.

(5) Pokuta je příjmem zdravotní pojišťovny, která ji uložila.

#### § 17

(1) Příslušná zdravotní pojišťovna vyměří přírážku k pojistnému zaměstnavateli, u něhož v uplynulém kalendářním roce došlo k opakovanému výskytu pracovních úrazů nebo nemocí z povolání ze stejných zdrojů nebo příčin a v důsledku toho i ke zvýšení nákladů na zdravotní péči.

(2) Příslušná zdravotní pojišťovna vyměří zaměstnavateli podle odstavce 1 přírážku k pojistnému až do výše 5 % z podílu na jím hrazeném pojistném všech zaměstnanců.

(3) Přírážku k pojistnému za kalendářní rok lze vyměřit nejdéle do 31. 3. následujícího roku. Přírážka k pojistnému je splatná na účet příslušné zdravotní pojišťovny jednorázově, nejpozději do jednoho měsíce ode dne doručení platebního výměru.

(4) Zaměstnavatelé jsou povinni příslušné zdravotní pojišťovně zasílat kopie záznamů o pracovních úrazech, a to najednou za uplynulý kalendářní měsíc, vždy nejpozději do pátého dne následujícího měsíce. Při nesplnění této povinnosti může příslušná zdravotní pojišťovna uložit zaměstnavateli pokutu až do výše 100 000,- Kčs.

(5) Zdravotnická zařízení, která jsou oprávněna k uznávání nemocí z povolání, jsou povinna zasílat příslušné zdravotní pojišťovně kopie hlášení nemocí z povolání.

## ČÁST ŠESTÁ

### Ustanovení společná, přechodná a závěrečná

#### § 18

##### Rozhodování

(1) Ve věcech týkajících se placení pojistného, pokut a přírážek k pojistnému rozhodují zdravotní pojišťovny platebními výměry, které jsou vykonatelné podle předpisů o řízení ve věcech občanskoprávních.

(2) Na rozhodování zdravotních pojišťoven se vztahují obecné předpisy o správním řízení. O odvolání rozhoduje rozhodčí orgán zdravotní pojišťovny zřízený podle zvláštních předpisů.

(3) Pravomocná rozhodnutí zdravotních pojišťoven jsou přezkoumatelná soudem podle zvláštních předpisů.

#### § 19

##### Smluvní pojištění a připojištění

(1) Na podkladě pojistné smlouvy poskytne zdravotní pojišťovna v rozsahu stanoveném pojistnou smlouvou úhradu za zdravotní péči osobám, které nejsou pojištěnci ve smyslu tohoto zákona.

(2) Na podkladě pojistné smlouvy poskytne zdravotní pojišťovna v rozsahu stanoveném pojistnou smlouvou úhradu za poskytnutou péči, přesahující rámec potřebné zdravotní péče stanovené v § 2 odst. 1 a ve Zdravotním řádu a úhradu nákladů léčení v cizině nad rámec stanovený v § 4.

#### § 20

V regresním řízení, které nebylo ke dni účinnosti

tohoto zákona pravomocně skončeno, se postupuje podle dosavadních předpisů.

#### § 21

Zrušují se s působností pro Českou republiku

1. § 10 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů,
2. § 29 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu,
3. zákon č. 33/1965 Sb., o úhradě nákladů vznikajících státu z úrazů, nemocí z povolání a jiných poškození na zdraví (regresní náhrady), ve znění zákona ČNR č. 266/1991 Sb.,
4. vyhláška ministerstva zdravotnictví ČR č. 363/1991 Sb., kterou se provádí zákon o regresních náhradách,
5. směrnice ministerstva zdravotnictví ČSR č. 11/1980 Věst. MZ ČSR (reg. v částce 89/1980 Sb.) o vypořádání regresních náhrad z onemocnění zaprášením plic prachem obsahujícím kysličník křemičitý a z onemocnění rakovinou plic z radioaktivních látek),
6. vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 42/1966 Sb., o poskytování léčebné preventivní péče, ve znění vyhlášek č. 131/1988 Sb., č. 61/1990 Sb., č. 318/1990 Sb. a č. 487/1991 Sb.,
7. směrnice ministerstva zdravotnictví ČSR č. 15/1983 Věst. MZ ČSR o poskytování obvodních zdravotnických služeb a poskytování zdravotnických služeb pracujícím v závodech (reg. v částce 23/1983 Sb.), ve znění výnosu MZ ČSR č.j. LP/3-200-29.3.1990 (č. 321/1990 Sb.),
8. směrnice ministerstva zdravotnictví ČSR č. 10/1975 Věst. MZ ČSR o poskytování zdravotnických služeb československým občanům při jejich cestách a pobytu v zahraničí (reg. v částce 23/1975 Sb.), ve znění směrnic č. 4/1987 Věst. MZ ČSR (reg. v částce 16/1986 Sb.).

#### § 22

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1992 s výjimkou § 6, 7, § 8 odst. 2 a 3, § 9, § 11 písm. a) a c), § 16 odst. 1, 2 a 3, § 17, § 18 odst. 1 ve věcech týkajících se placení pojistného a přírážek k pojistnému, § 21 bod 3, 4 a 5, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 1993.

Burešová v. r.  
Pithart v. r.

## 551

## ZÁKON

České národní rady

ze dne 6. prosince 1991

## o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

## ČÁST PRVNÍ

## Základní ustanovení

## § 1

Zřizuje se Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky (dále jen „Pojišťovna“) se sídlem v Praze.

## § 2

(1) Pojišťovna provádí všeobecné zdravotní pojištění, pokud toto pojištění neprovádějí resortní, oborové a podnikové zdravotní pojišťovny.

(2) Pojišťovna je právnickou osobou, v právních vztazích vystupuje svým jménem, může nabývat práv a povinností a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající.

## ČÁST DRUHÁ

## Hospodaření Pojišťovny

## § 3

Pojišťovna hospodaří s vlastním majetkem a vykonává právo hospodaření s majetkem jí svěřeným.

## § 4

Příjmy Pojišťovny zahrnují:

- a) platby pojistného od pojištěnců, zaměstnavatelů a státu,
- b) vlastní zdroje vytvořené využíváním fondů Pojišťovny,
- c) příjmy plynoucími z přírážek k pojistnému, pokut a poplatků z prodlení účtované Pojišťovnou,
- d) dary a ostatní příjmy.

## § 5

Výdaje Pojišťovny zahrnují:

- a) platby za úhrady potřebné zdravotní péče poskytované na základě smluv uzavřených se zdravotnickými zařízeními,
- b) platby jiným zdravotním pojišťovnám nebo jiným subjektům na základě smluv o finančním vypořádání plateb za zdravotní služby poskytnuté pojištěncům Pojišťovny,

c) úhrady nákladů nutného neodkladného léčení v cizině,<sup>1)</sup>

d) náklady na činnost Pojišťovny v rámci schváleného rozpočtu Pojišťovny.

## § 6

(1) Rozpočet Pojišťovny je sestaven a realizován tak, aby výdaje nepřevýšily příjmy Pojišťovny v příslušném rozpočtovém roce. Rozdíl mezi příjmy a výdaji se zúčtovává v roční závěrce vůči rezervnímu fondu.

(2) Pojišťovna je povinna v termínech pro předkládání návrhu státního rozpočtu a státního závěrečného účtu předložit České národní radě pojistný plán na následující kalendářní rok, bilanci a zprávu o výsledcích hospodaření za běžný kalendářní rok.

(3) Finanční prostředky získané vlastními zdroji vytvořenými využíváním fondů Pojišťovny a příjmy plynoucími z přírážek k pojistnému, pokut a poplatků z prodlení účtovaných Pojišťovnou je povinna použít na zlepšení zdravotní péče svým pojištěncům nebo navrhnout snížení sazeb pojistného.

## § 7

Pojišťovna vytváří a spravuje tyto fondy:

- a) základní fond zdravotního pojištění, který slouží k úhradě zdravotní péče a je tvořen platbami pojistného,
- b) rezervní fond, který kryje neočekávané výkyvy ve spotřebě základního fondu; součástí rezervního fondu je majetek Pojišťovny; finanční prostředky na založení rezervního fondu poskytne státní rozpočet České republiky; bližší podmínky tvorby a užití rezervního fondu stanoví ministerstvo financí České republiky vyhláškou,
- c) další účelové fondy podle rozhodnutí Správní rady Ústřední pojišťovny.

## § 8

(1) V případě zjištění bilanční nerovnováhy je Pojišťovna povinna předložit návrh opatření vládě České republiky.

(2) V případě platební neschopnosti Pojišťovny zaručuje uhrazení nákladů poskytnuté zdravotní péče

<sup>1)</sup> § 4 zákona ČNR č. 550/1991 Sb., o všeobecném zdravotním pojištění.

po vyčerpání prostředků rezervního fondu státní rozpočet České republiky.

### § 9

Pojišťovna je povinna zajistit oddělenou evidenci fondů a oddělenou evidenci majetku a používání finančních prostředků.

### § 10

Pojišťovna vytváří svůj vlastní účetní a informační systém, který musí navazovat na státní statistickou evidenci a respektovat požadavky průkaznosti.

### § 11

(1) Příděly do fondů Pojišťovny, kterými jsou platby pojistného, příjmy plynoucí z přírážek k pojistnému, pokut, poplatků z prodlení podle zvláštního zákona, dary a příspěvky, nepodléhají daňové povinnosti.

(2) Pojišťovna je osvobozena od soudních a správních poplatků.

## ČÁST TŘETÍ

### Organizační struktura Pojišťovny

#### § 12

Organizační strukturu Pojišťovny tvoří Ústřední pojišťovna, okresní pojišťovny a úřadovny, které jsou detašovanými pracovišti okresních pojišťoven. Organizaci a postavení organizačních složek Pojišťovny podrobně upraví organizační řád Pojišťovny.

#### § 13

#### Ústřední pojišťovna

(1) Ústřední pojišťovna řídí činnost všech organizačních složek Pojišťovny.

(2) Ústřední pojišťovna rozhoduje o:

- jmenování vedoucího Okresní pojišťovny, a to na návrh Správní rady Okresní pojišťovny,
- jednotném účetním systému,
- jednotném informačním systému,
- koncepci zdravotní politiky Pojišťovny,
- vnitřním systému právní služby Pojišťovny.

(3) Ústřední pojišťovna zabezpečuje součinnost s ústředními orgány státní správy a dalšími orgány, právníky, popřípadě fyzickými osobami.

#### § 14

#### Okresní pojišťovny a úřadovny Pojišťovny

(1) Okresní pojišťovny a jejich úřadovny vykonávají činnost jménem Pojišťovny v rozsahu pravomocí svěřených jim organizačním řádem Pojišťovny. Organizační řád Pojišťovny rovněž stanoví sídla okresních pojišťoven a úřadoven Pojišťovny. Okresní pojišťovny rozhodují ve všech otázkách, které nejsou svěřeny Ústřední pojišťovně podle § 12.

(2) Organizační řád Pojišťovny stanoví sídla a územní působnost okresních pojišťoven; organizační řády okresních pojišťoven stanoví sídla a územní působnost úřadoven Pojišťovny.

#### § 15

#### Ředitelství Ústřední pojišťovny

(1) Ředitelství Ústřední pojišťovny realizuje rozhodnutí Sboru zástupců a Správní rady Ústřední pojišťovny, řídí činnost Pojišťovny a okresních pojišťoven.

(2) Ředitelství Ústřední pojišťovny tvoří ředitel Pojišťovny, prokurista Pojišťovny a zástupci z řad vedoucích jednotlivých úseků Ústřední pojišťovny. Ředitelství má nejvýše 5 členů.

(3) Ředitel Pojišťovny a prokurista Pojišťovny jsou statutárními zástupci Pojišťovny a jednají jejím jménem.

(4) Ředitele Pojišťovny volí na návrh Správní rady Ústřední pojišťovny Česká národní rada.

(5) Prokuristu Pojišťovny a vedoucí jednotlivých úseků Ústřední pojišťovny jmenuje ředitel Pojišťovny na návrh Správní rady Ústřední pojišťovny.

#### § 16

#### Ředitelství Okresní pojišťovny

(1) Vedoucího Okresní pojišťovny jmenuje a odvolává ředitel Ústřední pojišťovny na návrh Správní rady Okresní pojišťovny.

(2) Ředitelství Okresní pojišťovny provádí rozhodnutí Správní rady Okresní pojišťovny a Ústřední pojišťovny.

## ČÁST ČTVRTÁ

### Orgány Pojišťovny a orgány okresních pojišťoven

#### § 17

(1) Orgány Pojišťovny a orgány okresních pojišťoven zabezpečují účast pojištěnců, zaměstnavatelů pojištěnců a státu na řízení Pojišťovny.

(2) Orgány Pojišťovny jsou Sbor zástupců, Správní rada Ústřední pojišťovny a Dozorčí rada.

(3) Orgány okresních pojišťoven jsou Správní rada a Dozorčí rada.

#### § 18

(1) Členem orgánu Pojišťovny nebo orgánu Okresní pojišťovny anebo jeho náhradníkem může být jen bezúhonný občan České a Slovenské Federativní Republiky s trvalým bydlištěm na území České republiky, který dosáhl věku nejméně 25 let.

(2) Do každého orgánu Pojišťovny nebo orgánu Okresní pojišťovny jsou na stejné funkční období voleni nebo jmenováni nejméně tři náhradníci. Náhradníci nastupují na místo členů, jejichž členství je ukončeno v průběhu jejich funkčního období anebo na místo členů, kteří nemohou z vážných důvodů po dobu přesaňující jeden kalendářní měsíc plnit úkoly vyplývající

z jejich funkce v Pojišťovně nebo Okresní pojišťovně. Náhradník vykonává funkci za člena jen po dobu, po kterou vážné důvody na straně člena trvají.

(3) Člen Správní rady Ústřední pojišťovny nebo Okresní pojišťovny nemůže být současně členem Dozorčí rady Pojišťovny nebo Okresní pojišťovny a nemůže jím být ani v následujícím funkčním období. Člen Správní rady Ústřední pojišťovny nemůže být současně ani členem Správní rady Okresní pojišťovny, člen Dozorčí rady Pojišťovny nemůže být současně členem Dozorčí rady Okresní pojišťovny.

(4) Funkční období člena orgánu Pojišťovny nebo orgánu Okresní pojišťovny činí dva roky.

(5) Jmenovaný člen orgánu Pojišťovny nebo orgánu Okresní pojišťovny může vykonávat opětovně tutéž funkci nejvýše ve dvou po sobě následujících funkčních obdobích.

(6) Člen orgánu Pojišťovny nebo orgánu Okresní pojišťovny nevykonává svou funkci v pracovněprávním vztahu k Pojišťovně s výjimkou ředitele Pojišťovny. Má nárok na náhradu výdajů spojených s výkonem funkce. Za výkon funkce mu lze poskytnout odměnu, o které rozhoduje Sbor zástupců.

(7) Pravidla jednání a způsob rozhodování orgánů Pojišťovny a orgánů Okresní pojišťovny upraví jednací řád Pojišťovny.

## § 19

### Sbor zástupců

(1) Sbor zástupců jako nejvyšší orgán Pojišťovny rozhoduje o zásadních otázkách týkajících se její činnosti jako celku, zejména:

- a) schvaluje stanovy, organizační a jednací řád Pojišťovny,
- b) schvaluje zprávu o činnosti Pojišťovny,
- c) rozhoduje o věcech přesahujících rámec běžného hospodaření,
- d) rozhoduje o věcech společného zájmu Ústřední pojišťovny a okresních pojišťoven,
- e) schvaluje rozpočet a účetní závěrku předložené Správní radou Ústřední pojišťovny po projednání v Dozorčí radě Pojišťovny a výroční zprávu Pojišťovny.

(2) Sbor zástupců se skládá ze všech členů Správní rady Ústřední pojišťovny, jednoho zástupce ředitelství Ústřední pojišťovny a jednoho zástupce Správní rady z každé Okresní pojišťovny.

## § 20

### Správní rada Ústřední pojišťovny

(1) Správní rada Ústřední pojišťovny rozhoduje o důležitých věcech, které souvisí s činností Ústřední pojišťovny a předkládá výroční zprávu o činnosti Pojišťovny Sboru zástupců.

(2) Správní radu tvoří deset členů - zástupců státu, deset členů - zástupců pojištěnců a deset členů - zá-

stupců zaměstnavatelů pojištěnců. Správní rada je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů. K platnosti rozhodnutí je třeba nadpoloviční většiny přítomných členů.

(3) Správní rada volí ze svého středu předsedu a místopředsedu Správní rady.

(4) Předseda, popřípadě místopředseda svolává a řídí jednání Správní rady.

(5) Zástupce státu do Správní rady jmenuje vláda České republiky.

(6) Zástupce pojištěnců do Správní rady volí Česká národní rada.

(7) Zástupce zaměstnavatelů pojištěnců do Správní rady jmenuje organizace podnikatelů zřízená podle zvláštního zákona.

## § 21

### Dozorčí rada Pojišťovny

(1) Dozorčí rada Pojišťovny dohlíží na dodržování právních předpisů a vnitřních předpisů Pojišťovny a její celkové hospodaření. Za tím účelem jsou její členové oprávněni nahlížet do účetních dokladů všech organizačních složek Pojišťovny a orgánů Pojišťovny a zjišťovat stav a způsob hospodaření Pojišťovny.

(2) Dozorčí rada Pojišťovny projednává rozpočet a účetní závěrku pojišťovny a své stanovisko předkládá Sboru zástupců.

(3) Dozorčí radu Pojišťovny tvoří tři členové - zástupci státu, tři členové - zástupci pojištěnců a tři členové - zástupci zaměstnavatelů pojištěnců.

(4) Zástupce státu jmenuje do Dozorčí rady Pojišťovny ministerstvo financí České republiky, ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky a ministerstvo zdravotnictví České republiky.

(5) Zástupce pojištěnců volí do Dozorčí rady Pojišťovny Česká národní rada.

(6) Zástupce zaměstnavatelů pojištěnců jmenuje do Dozorčí rady Pojišťovny organizace podnikatelů zřízená podle zvláštního zákona.

## § 22

### Správní rada Okresní pojišťovny

(1) Správní rada Okresní pojišťovny rozhoduje o všech otázkách činnosti Okresní pojišťovny, pokud si rozhodování o nich nevyhradí Správní rada Ústřední pojišťovny. Schvaluje organizační řád Okresní pojišťovny.

(2) Správní rada Okresní pojišťovny schvaluje zprávy o kontrole a zprávu o činnosti předložené jí Dozorčí radou Okresní pojišťovny.

(3) Správní rada Okresní pojišťovny má devět členů. Tvoří ji pět zástupců pojištěnců a čtyři zástupci zaměstnavatelů pojištěnců.

(4) Správní rada Okresní pojišťovny volí ze svého středu předsedu a místopředsedu. Předseda, popřípadě místopředseda svolává a řídí jednání Správní rady Okresní pojišťovny. Správní rada Okresní pojišťovny je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů. K platnosti rozhodnutí je třeba nadpoloviční většiny přítomných členů.

(5) Zástupce pojištěnců volí okresní shromáždění okresu, v němž má Okresní pojišťovna sídlo. Zástupce pojištěnců Pražské okresní pojišťovny volí zastupitelstvo hlavního města Prahy a zastupitelstva statutárních měst, pokud se dělí na obvody.

(6) Zástupce zaměstnavatelů pojištěnců jmenuje organizace podnikatelů zřízená podle zvláštního zákona.

### § 23

#### Dozorčí rada Okresní pojišťovny

(1) Dozorčí rada Okresní pojišťovny dohlíží na dodržování právních předpisů a vnitřních předpisů Pojišťovny v rámci příslušné Okresní pojišťovny. Za tím účelem jsou její členové oprávněni nahlížet do účetních dokladů příslušné Okresní pojišťovny a Správní rady Okresní pojišťovny a zjišťovat stav a způsob hospodaření příslušné Okresní pojišťovny.

(2) Dozorčí rada Okresní pojišťovny kontroluje účetní závěrky a předkládá je Správní radě Okresní pojišťovny ke schválení.

(3) Dozorčí rada Okresní pojišťovny má pět členů. Tvoří ji tři zástupci pojištěnců a dva zástupci zaměstnavatelů pojištěnců.

(4) Zástupce pojištěnců volí okresní shromáždění okresu, v němž má pobočka sídlo. Zástupce pojištěnců Pražské okresní pojišťovny volí zastupitelstvo hlavního města Prahy a zastupitelstva statutárních měst, pokud se dělí na obvody.

(5) Zástupce zaměstnavatelů pojištěnců jmenuje organizace podnikatelů zřízená podle zvláštního zákona.

## ČÁST PÁTÁ

### Informační systém Pojišťovny

#### § 24

(1) Ústřední pojišťovna spravuje, aktualizuje a rozvíjí informační systém Pojišťovny. Okresní pojišťovny a úřadovny jsou uživateli tohoto systému.

(2) Používání údajů informačního systému Pojišťovny je výhradním právem Pojišťovny a je chráněno služebním tajemstvím. Pro řízení zdravotnictví poskytuje Pojišťovna bezplatně informace oprávněným orgánům státní správy.

(3) Pracovníci zdravotních pojišťoven a členové jejich orgánů jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvěděli v souvislosti se svou činností pro Pojišťovnu. Tato povinnost trvá i po skončení jejich funkce nebo pracovněprávního vztahu k Pojišťovně.

(4) Informace je možno poskytovat ze závažných důvodů se souhlasem správní rady a smluvních partnerů Pojišťovny, kterých se údaje dotýkají. Informace, které se týkají jednotlivého pojištěného je možno poskytovat s jeho souhlasem.

(5) Poskytování údajů informačního systému se provádí na základě smlouvy.

## ČÁST ŠESTÁ

### Společná, přechodná a závěrečná ustanovení

#### § 25

Základní fond Pojišťovny je tvořen v roce 1992 přiděly ze státního rozpočtu České republiky.

#### § 26

Pojišťovna je povinna v období prvních dvou let od nabytí účinnosti tohoto zákona uzavřít smlouvu s každým zdravotnickým zařízením, které o to požádá. Každé zdravotnické zařízení je v tomto období povinno uzavřít smlouvu s Pojišťovnou, pokud o to Pojišťovna požádá. Tato povinnost se v roce 1992 nevztahuje na zdravotnická zařízení financovaná ze státního rozpočtu České republiky.

#### § 27

Správní rada Ústřední pojišťovny, Dozorčí rada Pojišťovny, Správní rada Okresní pojišťovny a Dozorčí rada Okresní pojišťovny se ustaví do šesti měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona. Česká národní rada zvolí ředitele Pojišťovny do jednoho měsíce od nabytí účinnosti tohoto zákona.

#### § 28

(1) Účinností tohoto zákona zaniká Správa všeobecného zdravotního pojištění, zřízená při ministerstvu zdravotnictví České republiky.

(2) Právním nástupcem této organizace se dnem účinnosti tohoto zákona stává Pojišťovna.

#### § 29

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1992 s výjimkou § 4 písm. a) a § 7 písm. b), pokud jde o poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu České republiky, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 1993.

Burešová v. r.

Pithart v. r.

## 552

## ZÁKON

České národní rady  
ze dne 6. prosince 1991  
o státní kontrole

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

## ČÁST PRVNÍ

## Základní ustanovení

## § 1

Zákon upravuje výkon státní kontroly v České republice.

## § 2

Státní kontrolu ve smyslu tohoto zákona vykonávají:

- a) ministerstvo státní kontroly České republiky (dále jen „ministerstvo“),
- b) ostatní ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy v rozsahu stanoveném zvláštními zákony,
- c) místní orgány státní správy a obce, pokud vykonávají státní správu v rozsahu stanoveném zvláštními zákony,
- d) ostatní orgány státní správy, do jejichž působnosti náleží specializovaná kontrola, odborný dozor nebo inspekce podle zvláštních předpisů,<sup>1)</sup> (dále jen „kontrolní orgány“).

## § 3

(1) Státní kontrolou se pro účely tohoto zákona rozumí kontrolní činnost orgánů uvedených v § 2 tohoto zákona zaměřená na hospodaření s finančními a hmotnými prostředky České republiky a plnění povinností vyplývajících z obecně závazných právních předpisů nebo uložených na základě těchto předpisů.

(2) Za státní kontrolu podle tohoto zákona se nepovažuje kontrola vykonávaná v rámci vztahu nadřízenosti a podřízenosti.

## § 4

Kontrole podle tohoto zákona nepodléhají soudy, prokuratura a státní notářství, s výjimkou hospodaření těchto orgánů s finančními a hmotnými prostředky České republiky, rozhodovací činnost orgánů státní správy a řízení jim předcházející, výkon působnosti ozbrojených bezpečnostních sborů a Sboru nápravné výchovy České republiky vykonávané podle zvláštních předpisů.

## ČÁST DRUHÁ

## Ministerstvo státní kontroly České republiky

## § 5

Ministerstvo kontroluje:

- a) plnění úkolů státní správy, nejde-li o činnost uvedenou v § 4 tohoto zákona,
- b) zákonnost a účelnost nakládání s finančními a hmotnými prostředky poskytnutými státem a při nakládání s majetkovými právy ve státním vlastnictví,
- c) vyřizování petic, stížností, oznámení a podnětů, nejde-li o činnost uvedenou v § 4 tohoto zákona,
- d) zabezpečení obrany republiky v rozsahu stanoveném Radou obrany České republiky.

## § 6

Kontrolní působnost ministerstva se vztahuje na:

- a) orgány státní správy České republiky,
- b) právnické osoby zřízené zákonem České národní rady nebo založené (spoluzaložené) orgány státní správy České republiky, s výjimkou obcí,
- c) právnické a fyzické osoby vykonávající činnost s majetkovou účastí České republiky, pokud jde o nakládání s tímto majetkem,
- d) právnické a fyzické osoby, které jsou příjemci dotací, subvencí nebo jiných prostředků poskytnutých Českou republikou, pokud jde o nakládání s těmito prostředky.

## § 7

Kontrolní působnost ministerstva se nevztahuje na Českou národní radu.

## ČÁST TŘETÍ

Základní pravidla kontrolní činnosti  
(Kontrolní řád)

## § 8

(1) Tímto kontrolním řádem se řídí postup při výkonu kontroly a vztahy mezi kontrolními orgány uvedenými v § 2 tohoto zákona a kontrolovanými orgány,

<sup>1)</sup> Např. zákon č. 63/1986 Sb., o České zemědělské a potravinářské inspekci, zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů.

právníky a fyzickými osobami (dále jen „kontrolované osoby“) při kontrole prováděné:

- a) z vlastního podnětu kontrolních orgánů,
- b) na základě dožádání zvláštními zákony k tomu oprávněných státních orgánů,<sup>2)</sup>
- c) v dalších případech, pokud tak stanoví zvláštní zákon.

(2) Podle tohoto kontrolního řádu postupuje ministerstvo; ostatní kontrolní orgány uvedené v § 2 tohoto zákona jen v těch případech, kdy zvláštní zákon nestanoví jiný postup.

## § 9

### Osoby pověřené výkonem kontrolní činnosti

Kontrolní činnost vykonávají pracovníci kontrolních orgánů (dále jen „kontrolní pracovníci“) na základě písemného pověření těchto orgánů.

## § 10

### Vyloučení kontrolních pracovníků

(1) Kontrolu nesmějí provádět ti kontrolní pracovníci, u nichž se zřetelem na jejich vztah ke kontrolovaným osobám nebo k předmětu kontroly jsou důvodné pochybnosti o jejich nepodjatosti.

(2) Kontrolní pracovník je povinen bezprostředně po tom, co se dozví o skutečnostech nasvědčujících jeho podjatosti, oznámit to svému nadřízenému.

(3) Kontrolované osoby oznámí kontrolnímu orgánu skutečnosti nasvědčující podjatosti kontrolního pracovníka, jakmile se o těchto skutečnostech dozví.

(4) O podjatosti kontrolního pracovníka rozhodne vedoucí kontrolního orgánu nebo jím pověřený pracovník (dále jen „vedoucí kontrolního orgánu“) bez zbytečného odkladu.

(5) Do rozhodnutí o podjatosti činí kontrolní pracovník pouze úkony, které nesnesou odkladu.

(6) Proti rozhodnutí vedoucího kontrolního orgánu o podjatosti nelze podat samostatné odvolání.

### Práva a povinnosti kontrolních pracovníků a kontrolovaných osob

## § 11

Kontrolní pracovníci jsou při provádění kontroly oprávněni:

- a) vstupovat do objektů, zařízení a provozů, na pozemky a do jiných prostor kontrolovaných

osob, pokud souvisí s předmětem kontroly; nedotknutelnost obydlí je zaručena,<sup>3)</sup>

- b) požadovat na kontrolovaných osobách, aby ve stanovených lhůtách předložily originální doklady a další písemnosti, záznamy dat na paměťových médiích prostředků výpočetní techniky, jejich výpisy a zdrojové kódy programů, vzorky výrobků nebo jiného zboží (dále jen „doklady“),
- c) seznamovat se s údaji tvořícími předmět hospodářského a služebního tajemství, a prokázali-li se zvláštním písemným pověřením, i s údaji tvořícími předmět státního tajemství,<sup>4)</sup>
- d) požadovat na kontrolovaných osobách poskytnutí pravdivých a úplných informací o zjišťovaných a souvisejících skutečnostech,
- e) zajišťovat v odůvodněných případech doklady; jejich převzetí musí kontrolované osobě písemně potvrdit a ponechat jí kopie převzatých dokladů,
- f) požadovat, aby kontrolované osoby podaly ve stanovené lhůtě písemnou zprávu o odstranění zjištěných nedostatků,
- g) v případech stanovených tímto zákonem ukládat pořádkové pokuty,
- h) používat telekomunikační zařízení kontrolovaných osob v případech, kdy je jejich použití nezbytné pro zabezpečení kontroly.

## § 12

(1) Povinností kontrolních pracovníků je zjistit při kontrole skutečný stav věci. Kontrolní zjištění jsou kontrolní pracovníci povinni prokázat doklady.

(2) Kontrolní pracovníci jsou dále povinni:

- a) oznámit kontrolované osobě zahájení kontroly a předložit pověření k provedení kontroly,
- b) šetřit práva a právem chráněné zájmy kontrolovaných osob,
- c) předat neprodleně převzaté doklady kontrolované osobě, pominou-li důvody jejich převzetí,
- d) zajistit řádnou ochranu odebraných originálních dokladů proti jejich ztrátě, zničení, poškození nebo zneužití,
- e) pořizovat o výsledcích kontroly protokol,
- f) zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděli při výkonu kontroly a nezneužít znalosti těchto skutečností.

## § 13

Kontrolní pracovníky může zbavit povinnosti mlčenlivosti ten, v jehož zájmu tuto povinnost mají, nebo ve veřejném zájmu vedoucí kontrolního orgánu.

<sup>2)</sup> Např. zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 60/1965 Sb., o prokuratuře, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>3)</sup> Čl. 12 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod (ústavní zákon č. 23/1991 Sb.).

<sup>4)</sup> Zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství, ve znění zákona č. 383/1990 Sb.

Tímto ustanovením není dotčena povinnost oznamovat určité skutečnosti orgánům příslušným podle zvláštních předpisů.<sup>5)</sup>

#### § 14

(1) Kontrolované osoby jsou povinny vytvořit základní podmínky k provedení kontroly, zejména jsou povinny poskytnout součinnost odpovídající oprávněním kontrolních pracovníků uvedeným v § 11 písm. a) až f) a h) tohoto zákona. Fyzické osoby nemají povinnost podle § 11 písm. d) tohoto zákona v případech, kdyby jejím splněním způsobily nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým.<sup>6)</sup>

(2) Kontrolované osoby jsou povinny v nezbytném rozsahu odpovídajícím povaze jejich činnosti a technickému vybavení poskytnout materiální a technické zabezpečení pro výkon kontroly.

### Protokol

#### § 15

(1) O kontrolním zjištění se pořizuje protokol, který obsahuje zejména popis zjištěných skutečností s uvedením nedostatků a označení ustanovení právních předpisů, které byly porušeny.

(2) V protokole se uvádí označení kontrolního orgánu a kontrolních pracovníků na kontrole zúčastněných, označení kontrolované osoby, místo a čas provedení kontroly, předmět kontroly, kontrolní zjištění, označení dokladů a ostatních materiálů, o které se kontrolní zjištění opírá. Protokol podepisují kontrolní pracovníci, kteří se kontroly zúčastnili.

#### § 16

(1) Povinností kontrolních pracovníků je seznámit kontrolované osoby s obsahem protokolu a předat jim stejnopis protokolu.

(2) Seznámení s protokolem a jeho převzetí potvrzují kontrolované osoby podpisem protokolu.

(3) Odmítne-li kontrolovaná osoba seznámit se s kontrolním zjištěním nebo toto seznámení potvrdit, vyznačí se tyto skutečnosti v protokolu.

#### § 17

Proti protokolu může kontrolovaná osoba podat písemné a zdůvodněné námitky, a to ve lhůtě pěti dnů ode dne seznámení s protokolem, nestanoví-li kontrolní pracovník lhůtu delší.

#### § 18

### Řízení o námitkách kontrolovaných osob

(1) O námitkách rozhoduje kontrolní pracovník.

(2) Nebylo-li námitkám vyhověno, může se kontrolovaná osoba ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí o námitkách odvolat k vedoucímu kontrolního orgánu.

(3) Jsou-li pro to důvody, vedoucí kontrolního orgánu rozhodnutí o námitkách změni nebo zruší, jinak odvolání zamítne a rozhodnutí potvrdí.

(4) Pokud v řízení o odvolání proti rozhodnutí o námitkách vyplyne potřeba věc dořešit, vedoucí kontrolního orgánu rozhodnutí zruší a zajistí došetření věci.

(5) Proti rozhodnutí vedoucího kontrolního orgánu se nelze dále odvolat.

#### § 19

### Pořádková pokuta

(1) Fyzické osobě, která způsobila, že kontrolovaná osoba nesplnila povinnost podle § 14 tohoto zákona, může kontrolní orgán uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000 Kčs.

(2) Pořádkovou pokutu lze uložit i opakovaně, nebyla-li povinnost splněna ani ve lhůtě nově stanovené kontrolními pracovníky. Úhrn takto uložených pořádkových pokut nesmí přesáhnout částku 200 000 Kčs.

(3) Pořádkové pokuty lze uložit do jednoho měsíce ode dne nesplnění povinnosti.

(4) Pořádkové pokuty jsou příjmem státního rozpočtu České republiky. Pořádkové pokuty, které jako kontrolní orgán uložila obec, jsou příjmem obce.

(5) Pokuty vymáhá orgán, který je uložil.

#### § 20

### Náklady kontroly

(1) Náklady vzniklé v souvislosti s prováděním kontroly kontrolnímu orgánu nese tento orgán.

(2) Náklady vzniklé v souvislosti s prováděním kontroly kontrolovaným osobám nesou tyto osoby s výjimkou nákladů vzniklých v souvislosti s uplatněním oprávnění podle ustanovení § 11 písm. h) tohoto

<sup>5)</sup> Např. § 8 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

<sup>6)</sup> § 116 občanského zákoníku.

zákona. Tyto náklady hradí stát. Za škodu vzniklou kontrolovaným osobám v souvislosti s prováděním kontroly odpovídá stát; této odpovědnosti se nemůže zprostit.

(3) Nárok na náhradu nákladů nebo škody podle odstavce 2 je nutno uplatnit u kontrolního orgánu nejpozději do šesti měsíců ode dne, kdy vznikly, jinak nárok zaniká.

### Společná ustanovení

#### § 21

Provádí-li u těžce kontrolované osoby kontrolní činnost současně více kontrolních orgánů, jsou tyto orgány povinny vzájemně spolupracovat a postupovat tak, aby co nevíce šetřily práva a právem chráněné zájmy kontrolovaných osob.

#### § 22

Kontrolní orgány předávají své zjištění o nedostacích příslušným orgánům, které ve své působnosti činí opatření k nápravě zjištěného stavu.

#### § 23

Kontrolní orgány poskytují ústředním orgánům státní správy České republiky na požádání výsledky své kontroly. Na pracovníky těchto orgánů se v tom případě vztahují přiměřeně ustanovení § 12 odst. 2 písm. f) a § 13 tohoto zákona; zbavit povinnosti mlčenlivosti je může též vedoucí příslušného ústředního orgánu státní správy.

#### § 24

Kontrolní orgány oznamují orgánům činným

v trestním řízení podezření z trestné činnosti zjištěné v průběhu kontroly.<sup>5)</sup>

#### § 25

Pokud kontrolní orgány v souvislosti s výkonem kontroly zjistí potřebu změnit, popřípadě zrušit platné právní předpisy, učiní k tomu podnět u příslušných státních orgánů.

#### § 26

Pro řízení podle tohoto zákona platí, s výjimkou § 18 tohoto zákona, správní řád.<sup>7)</sup>

## ČÁST ČTVRTÁ

### Ustanovení závěrečná

#### § 27

Kontroly započaté před účinností tohoto zákona budou dokončeny podle předpisů platných v době zahájení kontroly, bylo-li již zahájeno řízení o vysvětlivkách.

#### § 28

Zrušují se:

1. zákon České národní rady č. 116/1971 Sb., o výborech a komisích lidové kontroly,
2. nařízení vlády České socialistické republiky č. 24/1973 Sb., o závodních komisích lidové kontroly.

#### § 29

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1992.

Burešová v. r.

Pithart v. r.

<sup>7)</sup> Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

## 553

## ZÁKON

České národní rady

ze dne 6. prosince 1991

o obecní policii

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

## Úvodní ustanovení

## § 1

(1) Obecní policii zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo<sup>1)</sup> obecně závaznou vyhláškou.

(2) Obecní policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce.<sup>2)</sup>

(3) Každý má právo obracet se na pracovníky obecní policie (dále jen „strážník“) se žádostí o pomoc; strážníci jsou povinni v rozsahu svých úkolů požadovanou pomoc poskytnout.

(4) Při plnění svých úkolů spolupracuje obecní policie s Policií České republiky (dále jen „policie“).

(5) Úkoly obecní policie podle tohoto zákona plní v obcích, které jsou městy<sup>3)</sup> nebo statutárními městy,<sup>4)</sup> a v hlavním městě Praze městská policie.

## § 2

(1) Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku strážníci zejména

- a) dohlíží na dodržování obecně závazných právních předpisů o ochraně veřejného pořádku,
- b) přispívají k ochraně bezpečnosti osob a majetku,
- c) dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- d) odhalují přestupky a v rozsahu stanoveném tímto zákonem též ukládají a vybírají v blokovém řízení pokuty za přestupky,<sup>5)</sup>
- e) upozorňují fyzické a právnické osoby na zjištěné nedostatky a podle konkrétní situace činí opatření k jejich odstranění.

(2) Strážníci ukládají a vybírají v blokovém řízení pokuty za přestupky, jejichž projednávání je v působnosti obcí; to neplatí, je-li k projednávání takových přestupků v blokovém řízení určen zvláštním zákonem

jiný orgán.<sup>6)</sup> Mohou však v blokovém řízení projednávat přestupky podle § 30 odst. 1 písm. a) a b), § 47, 48, § 49 odst. 1 písm. b) a d) a § 50 zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

(3) Strážníci ukládají a vybírají v blokovém řízení pokuty též za přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu<sup>7)</sup> spáchané neuposlechnutím zákazu, který vyplývá z místní úpravy silničního provozu.<sup>8)</sup>

## § 3

(1) Obecní policii řídí starosta, pokud obecní zastupitelstvo nepověří řízením obecní policie jiného člena obecního zastupitelstva.

(2) Obecní rada může pověřit plněním některých úkolů při řízení obecní policie určeného strážníka.

(3) Obecní policii nesmí řídit poslanec zákonodárného sboru.

## Strážníci

## § 4

(1) Strážníkem se může stát bezúhonný občan České a Slovenské Federativní Republiky starší 21 let, který je tělesně a duševně způsobilý k výkonu povinností a oprávnění podle tohoto zákona.

(2) Strážníci jsou v pracovním poměru k obci.

(3) Jménem obce jedná v pracovněprávních vztazích strážníků starosta.

(4) Strážník smí vykonávat povinnosti a oprávnění podle tohoto zákona, jen má-li platné osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů (dále jen „osvědčení“).

(5) Osvědčení podle odstavce 4 vydává ministerstvo vnitra České republiky (dále jen „ministerstvo“).

<sup>1)</sup> § 27 zákona ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení).

<sup>2)</sup> § 14 odst. 1 písm. d) zákona ČNR č. 367/1990 Sb.

<sup>3)</sup> § 2 zákona ČNR č. 367/1990 Sb.

<sup>4)</sup> § 3 zákona ČNR č. 367/1990 Sb.

<sup>5)</sup> Zákon ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

<sup>6)</sup> Např. § 86 zákona ČNR č. 200/1990 Sb.

<sup>7)</sup> § 22 zákona ČNR č. 200/1990 Sb.

<sup>8)</sup> Vyhláška federálního ministerstva vnitra č. 99/1989 Sb., o pravidlech provozu na pozemních komunikacích (pravidla silničního provozu), ve znění pozdějších předpisů.

(6) Osvědčení podle odstavce 4 lze vydat s platností nejdéle na dobu pěti let. Platnost osvědčení zaniká ke dni skončení pracovního poměru strážníka; to neplatí, navazuje-li na skončený pracovní poměr strážníka bezprostředně znovu pracovní poměr strážníka.

(7) Ministerstvo stanoví obecně závazným právním předpisem odborné předpoklady strážníků k výkonu povinností a oprávnění podle tohoto zákona, jakož i způsob jejich ověřování.

## § 5

(1) Ministerstvo může odejmout osvědčení podle § 4 odst. 4, přestal-li strážník splňovat některou z podmínek stanovených v § 4 odst. 1 nebo nesplňuje-li předpoklady podle § 4 odst. 7.

(2) V případech uvedených v odstavci 1 může přednosta okresního úřadu platnost osvědčení pozastavit.

(3) Pozastaví-li přednosta okresního úřadu platnost osvědčení podle odstavce 2, je povinen vyrozumět o tom do tří dnů ministerstvo.

(4) Oprávnění přednosta okresního úřadu ve vztahu ke strážníkům v hl. městě Praze přísluší ministru vnitra České republiky.

(5) Ministerstvo nejpozději do 60 dnů od doby pozastavení platnosti osvědčení podle odstavce 2 osvědčení odejme nebo vrátí.

(6) Ministerstvo stanoví obecně závazným právním předpisem postup při vydávání a odnímání osvědčení.

## Povinnosti strážníků

### § 6

(1) Při provádění zákroků a úkonů k plnění úkolů obecní policie je strážník povinen dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákrokem nebo úkonem.

(2) Strážník je povinen poučit osoby o jejich právech, provádí-li podle tohoto zákona zákrok nebo úkon spojený se zásahem do jejich práv nebo svobod, pokud to povaha a okolnosti zákroku nebo úkonu dovolují; v opačném případě je poučí okamžitě, jakmile to okolnosti dovolí.

### § 7

(1) Strážník je v pracovní době povinen v mezích tohoto zákona provést zákrok nebo úkon, nebo učinit jiné opatření, je-li páchán trestný čin nebo přestupek či jiný správní delikt anebo je-li důvodné podezření z jejich páchání.

(2) Strážník je i mimo pracovní dobu povinen v mezích tohoto zákona provést zákrok, popřípadě

učinit jiné opatření, zejména vyrozumět nejbližší útvar policie, je-li páchán trestný čin nebo přestupek, kterým je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek. Pokud se v tomto případě strážník neproказуje podle § 9 odst. 1, prokáže příslušnost k obecní policii průkazem obecní policie; vzor průkazu obecní policie je uveden v příloze, která je součástí tohoto zákona.

### § 8

Strážník není povinen provést zákrok k plnění úkolů podle tohoto zákona, jestliže

- a) je pod vlivem léků nebo jiných látek, které závažným způsobem snižují jeho schopnost jednání,
- b) k jeho provedení nebyl odborně vyškolen ani vycvičen a povaha zákroku takové odborné výškolení nebo vycvičení vyžaduje,
- c) by jeho provedení bylo v rozporu s opatřeními policie nebo jiných ozbrojených bezpečnostních sborů.

### § 9

(1) Strážník je povinen při výkonu své pravomoci prokázat svou příslušnost k obecní policii stejnokrojem s odznakem obecní policie, identifikačním číslem a názvem obce; vzor odznaku obecní policie je uveden v příloze, která je součástí tohoto zákona.

(2) Odznak obecní policie nosí strážník na pravé straně prsou a identifikační číslo pod odznakem obecní policie. Nášivka s názvem obce se nosí na záloktě rukávu.

### § 10

(1) Strážník je povinen bez zbytečného odkladu oznámit policii důvodné podezření, že byl spáchán trestný čin a podle povahy věci též zajistit místo trestného činu proti vstupu nepovolaných osob.

(2) Strážník je povinen oznámit policii podezření, že byl spáchán přestupek, jehož objasňování jí přísluší podle zvláštních předpisů.<sup>5)</sup>

(3) Strážník je povinen oznámit příslušnému orgánu podezření, že byl spáchán přestupek nebo jiný správní delikt, jehož projednání patří do působnosti tohoto orgánu.

(4) Oznámení podle odstavců 1 až 3 musí být doloženo důvody nebo důkazy, o něž se podezření opírá.

### § 11

#### Oprávnění požadovat vysvětlení

(1) Strážník je oprávněn požadovat potřebná vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku a jeho pachatele nebo jiného správního deliktu, jakož i ke zjištění skutečného stavu věci, a v případě potřeby ji vyzvat,

aby se ve stanovenou dobu dostavila na určené místo k sepsání zápisu o podaném vysvětlení.

(2) Osoba je povinna výzvě podle odstavce 1 vyhovět.

(3) Vysvětlení může odepřít pouze osoba, která by jím sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojení, manželu nebo druhu anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pociťovala jako vlastní, způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za přestupek.

(4) Vysvětlení nesmí být požadováno od osoby, která by jím porušila státem uloženou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna.

(5) Strážník je povinen osobu předem poučit o možnosti odepřít vysvětlení podle odstavců 3 a 4.

(6) Kdo se dostaví na výzvu, má nárok na náhradu nutných výdajů a na náhradu ušlého výdělku (dále jen „náhrada“). Náhradu poskytuje obec. Nárok na náhradu nemá ten, kdo se dostavil jen ve vlastním zájmu nebo pro své protiprávní jednání anebo ten, kdo má nárok na náhradu podle zvláštních předpisů.<sup>9)</sup>

(7) Nárok na náhradu podle odstavce 6 zaniká, jestliže jej osoba neuplatní do sedmi dnů ode dne, kdy se na výzvu podle odstavce 1 dostavila; o tom musí být osoba poučena.

(8) Nevyhoví-li osoba bez dostatečné omluvy nebo bez závažných důvodů výzvě podle odstavce 1, může být k sepsání zápisu o podaném vysvětlení předvedena.

(9) Zápis o podaném vysvětlení musí být s osobou sepsán bez zbytečného odkladu po jejím předvedení; po jeho sepsání strážník osobu propustí.

(10) O předvedení sepíše strážník úřední záznam.

### Oprávnění strážníků

#### § 12

#### Oprávnění požadovat prokázání totožnosti

(1) Prokázáním totožnosti se pro účely tohoto zákona rozumí zjištění jména, příjmení, data narození a bydliště osoby. Důvod ke zjišťování totožnosti určuje míru spolehlivosti, s níž se zjištění provádí.

(2) Strážník je oprávněn vyzvat osobu, aby hodnověrným způsobem prokázala svoji totožnost,

- a) jde-li o osobu, vůči které provádí úkon k plnění úkolů obecní policie,
- b) jde-li o osobu podezřelou ze spáchání trestného činu nebo přestupku či jiného správního deliktu,
- c) jde-li o osobu, od níž bude třeba požadovat vysvětlení (§ 11),
- d) jde-li o osobu, která odpovídá popisu osoby hledané policií.

(3) Osoba je povinna výzvě podle odstavce 2 vyhovět.

#### § 13

#### Oprávnění předvést osobu

(1) Strážník je oprávněn předvést na policii osobu podezřelou ze spáchání přestupku, neprokáže-li osoba hodnověrně svou totožnost a věc nelze vyřídit na místě v blokovém řízení.

(2) Strážník je oprávněn předvést na policii osobu, která odpovídá popisu osoby hledané policií, neprokáže-li tato osoba hodnověrně svou totožnost.

(3) Strážník je oprávněn předvést osobu na žádost příslušného orgánu obce podle zvláštních předpisů.<sup>10)</sup>

(4) O předvedení se sepíše krátký záznam.

#### § 14

#### Oprávnění odebrat zbraň

(1) Strážník je oprávněn přesvědčit se, zda osoba, kterou předvádí nebo zadržuje,<sup>11)</sup> nemá u sebe zbraň, kterou by mohla ohrozit svůj život nebo zdraví anebo život a zdraví jiných osob, a odebrat ji.

(2) Zbraní podle odstavce 1 se rozumí cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.<sup>12)</sup>

(3) Zbraň odebranou podle odstavce 1 je strážník povinen vrátit proti podpisu při propuštění osoby, nebrání-li tomu zákonné důvody, anebo ji předat spolu s osobou policii; o odebrání zbraně podle odstavce 1 sepíše strážník úřední záznam a osobě, které byla zbraň odebrána, vystaví potvrzení.

<sup>9)</sup> § 124 odst. 1 a 2 zákoníku práce.

<sup>10)</sup> § 42 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

<sup>11)</sup> § 76 odst. 2 trestního řádu.

<sup>12)</sup> § 89 odst. 5 trestního zákona.

## § 15

**Oprávnění zakázat vstup na určená místa**

(1) Jestliže to vyžaduje účinné zabezpečení plnění úkolů obecní policie, je strážník oprávněn přikázat každému, aby na nezbytně nutnou dobu nevstupoval na určená místa nebo se na nich nezdržoval. Každý je povinen příkazu strážníka uposlechnout.

(2) Úkon podle odstavce 1 je strážník oprávněn provést též na žádost orgánu, který má obdobné oprávnění podle zvláštních předpisů.<sup>13)</sup>

## § 16

**Oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor**

(1) Je-li důvodná obava, že je ohrožen život nebo zdraví osoby anebo hrozí-li větší škoda na majetku, je strážník oprávněn otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor (dále jen „byt“), vstoupit do něho a provést v souladu s tímto zákonem zákroky, úkony nebo jiná opatření k odvrácení bezprostředního nebezpečí.

(2) Při provádění zákroků, úkonů nebo jiných opatření podle odstavce 1 je strážník povinen zajistit přítomnost nezúčastněné osoby; nemusí tak učinit, hrozí-li nebezpečí z prodlení.

(3) Po provedení zákroků, úkonů nebo jiných opatření podle odstavce 1 je strážník povinen neprodleně vyrozumět uživatele bytu a zabezpečit zajištění bytu, nemůže-li tak učinit uživatel nebo jiná oprávněná osoba.

(4) O otevření bytu a provedených opatřeních se píše strážník úřední záznam.

## § 17

**Oprávnění odejmout věc**

(1) Strážník je oprávněn po předchozí marné výzvě k vydání věci tuto věc odejmout, jestliže lze mít důvodně za to, že v řízení o přestupku může být vysloveno její propadnutí<sup>14)</sup> nebo může být zabráná.<sup>15)</sup>

(2) Nelze odejmout věc, jejíž hodnota je v nápadném nepoměru k povaze přestupku.

(3) O odnětí věci sepíše strážník úřední záznam a osobě, jíž byla věc odňata, vystaví potvrzení o odnětí věci; odňatou věc předá strážník orgánu, který je příslušný o přestupku rozhodnout, anebo policii, jde-li o přestupek, jehož objasňování přísluší podle zvláštních předpisů policii.<sup>5)</sup>

**Použití donucovacích prostředků, psa a služební zbraně strážníkem**

## § 18

**Donucovací prostředky**

(1) Donucovacími prostředky jsou

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebeobraný,
- b) slzotvorné prostředky,
- c) obušek,
- d) pouta,
- e) úder služební zbraní,
- f) hrozba služební zbraní,
- g) varovný výstřel ze služební zbraně.

(2) Donucovací prostředky je strážník oprávněn použít k ochraně bezpečnosti jiné osoby nebo své vlastní nebo majetku, k zabránění výtržnosti, rvačce nebo jinému jednání, jímž je vážně narušován veřejný pořádek; pouta smí však použít jen při předvedení osoby, která klade odpor, nebo při zadržení; donucovací prostředek podle odstavce 1 písm. e) je strážník oprávněn použít pouze, jestliže jsou splněny podmínky pro použití služební zbraně podle § 20 odst. 1.

(3) Před použitím donucovacích prostředků je strážník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou „jménem zákona“, že bude použito donucovacích prostředků; to neplatí, je-li ohrožen jeho život nebo zdraví anebo život nebo zdraví jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

(4) O tom, který z donucovacích prostředků použije, rozhoduje strážník podle konkrétní situace tak, aby dosáhl účelu sledovaného zákrokem; přitom použije takového donucovacího prostředku, který je nezbytně nutný k překonání odporu osoby, která se dopouští protiprávního jednání.

(5) Strážník je povinen dbát, aby použitím donucovacích prostředků nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.

## § 19

**Použití psa**

(1) Strážník je oprávněn použít namísto nebo vedle donucovacích prostředků též psa; ustanovení tohoto zákona o donucovacích prostředcích se přitom použije obdobně.

(2) Způsobilost psa k použití podle odstavce 1 musí být osvědčena policií.

<sup>13)</sup> Např. § 20 zákona ČNR č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky.

<sup>14)</sup> § 15 zákona ČNR č. 200/1990 Sb.

<sup>15)</sup> § 18 zákona ČNR č. 200/1990 Sb.

## § 20

**Použití služební zbraně**

- (1) Strážník je oprávněn použít služební zbraň
- a) za podmínek nutné obrany<sup>16)</sup> nebo za podmínek krajní nouze,<sup>17)</sup>
  - b) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet.

(2) Použití služební zbraně v případě uvedeném v odstavci 1 písm. b) je přípustné pouze tehdy, jestliže použití donucovacích prostředků by bylo zřejmě neúčinné.

(3) Služební zbraní podle odstavce 1 se rozumí střelná zbraň, jejímž držitelem je podle zvláštních předpisů<sup>18)</sup> obec.

(4) Před použitím služební zbraně je strážník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou, že bude použito služební zbraně. Od výzvy s výstrahou může upustit jen v případě, že je ohrožen jeho život nebo zdraví anebo je-li ohrožen život nebo zdraví jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

(5) Při použití služební zbraně je strážník povinen dbát nutné opatrnosti, zejména aby nebyl ohrožen život jiných osob, a co nejvíce šetřit život a zdraví osoby, proti níž zákrok směřuje.

## § 21

**Povinnosti strážníka po použití donucovacích prostředků a služební zbraně**

(1) Jestliže strážník zjistí, že při použití donucovacích prostředků došlo ke zranění osoby, je povinen, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření.

(2) Po každém použití služební zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, musí strážník ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Dále je povinen učinit všechny neodkladné úkony, aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití služební zbraně.

(3) O každém použití donucovacích prostředků nebo služební zbraně je strážník povinen vyrozumět bez zbytečného odkladu osobu, která řídí obecní policii (§ 3 odst. 1), a sepsat úřední záznam.

## § 22

**Zvláštní omezení**

Donucovací prostředky, psa a služební zbraň nesmí strážník použít při zákroku proti těhotné ženě, osobě vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou a osobě mladší 15 let, vyjma případů, kdy útok těchto osob bezprostředně ohrožuje život a zdraví strážníka nebo jiné osoby nebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak.

## § 23

Dojde-li při použití donucovacích prostředků, psa nebo služební zbraně ke zranění nebo usmrcení osoby anebo ke škodě nikoli nepatrné,<sup>19)</sup> je osoba, která řídí obecní policii (§ 3 odst. 1), povinna neprodleně vyrozumět prokurátora a nejbližší útvar policie.

## § 24

**Náhrada škody**

(1) Obec odpovídá za škodu způsobenou strážníkem v souvislosti s plněním úkolů stanovených tímto zákonem; to neplatí, jde-li o škodu způsobenou osobě, která svým protiprávním jednáním oprávněný a přiměřený zákrok vyvolala.

(2) Obec odpovídá za škodu osobě, která poskytla pomoc strážníkovi na jeho žádost nebo s jeho vědomím (dále jen „poškozený“). Obec se této odpovědnosti může zprostit jen tehdy, způsobil-li si tuto škodu poškozený úmyslně.

(3) Obec odpovídá i za škodu na věcech, která poškozenému vznikla v souvislosti s poskytnutím pomoci podle odstavce 2. Přitom se hradí skutečná škoda, a to uvedením v předešlý stav; není-li to možné nebo účelné, hradí se v penězích. Poškozenému může být přiznána i náhrada nákladů spojených s pořízením nové věci náhradou za věc poškozenou.

(4) Došlo-li u poškozeného k újmě na zdraví nebo smrti, určí se rozsah a výše náhrady podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů pracovníků. Vláda České republiky stanoví nařízením, ve kterých případech a v jakém rozsahu

a) náleží poškozenému vedle nároků podle pracovněprávních předpisů jednorázové mimořádné odškodnění;

b) se zvyšuje jednorázové odškodnění náležející podle pracovněprávních předpisů pozůstalým po po-

<sup>16)</sup> § 13 trestního zákona.

<sup>17)</sup> § 14 trestního zákona.

<sup>18)</sup> Zákon č. 147/1983 Sb., o zbraních a střelivu, ve znění zákona č. 49/1990 Sb.

<sup>19)</sup> § 89 odst. 14 trestního zákona.

škozeném a kdy lze takové odškodnění přiznat osobám, které byly na poškozeného odkázány výživou.

(5) Obec odpovídá i za škodu, kterou osoba způsobila v souvislosti s pomocí poskytnutou strážníkovi nebo obecní policii; ustanovení odstavce 1 se použije obdobně.

## Společná a závěrečná ustanovení

### § 25

#### Školení a výcvik strážníků

(1) Školení strážníků a jejich výcvik k výkonu oprávnění a používání služebních zbraní a donucovacích prostředků podle tohoto zákona zajišťuje obec; je povinna tak učinit do šesti měsíců od přijetí strážníka do pracovního poměru.

(2) Na žádost obce zajistí výcvik strážníků podle odstavce 1 policie.

### § 26

(1) Strážník je povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámil při plnění úkolů obecní policie nebo v souvislosti s nimi a které v zájmu zabezpečení úkolů obecní policie nebo v zájmu jiných osob vyžadují, aby zůstaly utajeny před nepovolanými osobami. Tato povinnost trvá i po skončení pracovního poměru strážníka.

(2) Každý, koho obecní policie nebo strážníci požádají o poskytnutí pomoci, je povinen, byl-li řádně poučen, zachovávat mlčenlivost o všem, co se v souvislosti s požadovanou nebo poskytnutou pomocí dozvědí.

(3) Povinnosti mlčenlivosti je oprávněn zprostit strážníka nebo osobu uvedenou v odstavci 2 starosta nebo jiná pověřená osoba.

### § 27

Podrobnosti o stejnokroji, jakož i o jeho nošení, stanoví obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou; stejnokroj nesmí být zaměnitelný se stejnokrojem příslušníků ozbrojených sil a sborů a dalších sborů nebo organizací zřízených zvláštními zákony.<sup>20)</sup>

### § 28

Zákon České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), se mění takto:

V § 70 se vypouští věta první a dosavadní věta druhá zní: „Nezřídí-li obecní zastupitelstvo obecní policii, může pověřit pracovníky obecního úřadu úkoly k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci své působnosti.“.

V poslední větě se slovo „občana“ nahrazuje slovy „osobu přistiženou při páchání přestupku“.

### § 29

Tento zákona nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1992.

Burešová v. r.

Pithart v. r.

<sup>20)</sup> Např. zákon ČNR č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 44/1974 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 51/1964 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha k zákonu České národní rady č. 553/1991 Sb.



|                        |          |
|------------------------|----------|
| fotografie<br>35x45 mm | obec     |
|                        | starosta |
| číslo                  |          |

|                        |                     |
|------------------------|---------------------|
| fotografie<br>35x45 mm | město               |
|                        | starosta (primátor) |
| číslo                  |                     |

Jméno

Příjmení

Zvláštní záznamy

Poučení: Nálezce je povinen neprodleně odevzdat tento průkaz na nejblížeji úřadovně policie nebo místní správy. Ten, kdo převzal průkaz do úschovy, je povinen bez průtahů ohlásit nález obci, která jej vydala. Zneužití tohoto průkazu se trestá.

## 554

## NAŘÍZENÍ VLÁDY

České republiky

ze dne 30. října 1991

**o osvobození některých příjmů od daně z příjmů obyvatelstva a daňových úlevách pro začínající samostatně hospodařící rolníky**

Vláda České republiky nařizuje podle § 27 odst. 1 zákona č. 389/1990 Sb., o dani z příjmů obyvatelstva, a podle § 39 odst. 2 zákona č. 172/1988 Sb., o zemědělské dani:

## § 1

(1) Od daně z příjmů obyvatelstva se osvobozují dotace a příspěvky poskytované ze státních rozpočtů nebo ze státních fondů.<sup>1)</sup>

(2) U samostatně hospodařících rolníků,<sup>2)</sup> kteří převzali do užívání nebo do vlastnictví pozemky, se nepoužije ustanovení § 6 odst. 3 věty druhé a třetí zákona č. 389/1990 Sb., o dani z příjmů obyvatelstva, za zdaňovací období, v němž převzali do užívání nebo do vlastnictví pozemky, a za následující zdaňovací období.

## § 2

Samostatně hospodařícím rolníkům,<sup>2)</sup> kteří zahájili podnikatelskou činnost v zemědělské výrobě počínaje rokem 1990, se poskytuje osvobození od daně z pozemků na dobu tří let počítaných od konce roku, v němž činnost zahájili.

## § 3

Ustanovení § 1 odst. 1 a § 2 se poprvé použijí pro zdaňovací období roku 1991. Ustanovení § 1 odst. 2 se poprvé použije pro zdaňovací období roku 1990.

## § 4

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Pithart v. r.

## 555

## VYHLÁŠKA

federálního ministerstva hospodářství

ze dne 3. prosince 1991,

**kterou se zrušuje vyhláška Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj č. 91/1985 Sb., o systému informačních údajů o vlastnostech látek a materiálů**

Federální ministerstvo hospodářství podle § 77 písm. a) zákona č. 194/1988 Sb., o působnosti federálních ústředních orgánů státní správy, ve znění zákona č. 297/1990 Sb., stanoví:

technický a investiční rozvoj č. 91/1985 Sb., o systému informačních údajů o vlastnostech látek a materiálů.

## Čl. I

Zrušuje se vyhláška Státní komise pro vědecko-

## Čl. II

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ministr:

Ing. Dlouhý CSc. v. r.

<sup>1)</sup> Zákon České národní rady č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky).

Zákon č. 563/1990 Sb., o rozpočtových pravidlech federace.

<sup>2)</sup> § 12a – § 12h zákona č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, ve znění zákona č. 219/1991 Sb.

## 556

Federální ministerstvo práce a sociálních věcí

vydalo podle § 123 odst. 2 písm. b) č. 1 zákoníku práce (úplné znění č. 167/1991 Sb.) výnos ze dne 16. prosince 1991 č. j. 221-7959-2211, 131291 **o platových poměrech prokurátorů a vyšetřovatelů prokuratury Generální prokuratury České a Slovenské Federativní Republiky.**

Výnos upravuje platové poměry prokurátorů a vyšetřovatelů prokuratury Generální prokuratury České a Slovenské Federativní Republiky.

Tímto výnosem se zrušuje výnos federálního ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 26. června 1991 č. j. 22-4783-5148, kterým se vydává platový řád pro prokurátory a vyšetřovatele Generální prokuratury České a Slovenské Federativní Republiky, č. 286/1991 Sb.

Výnos nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Lze do něj nahlédnout na federálním ministerstvu práce a sociálních věcí a na Generální prokuratuře České a Slovenské Federativní Republiky.

**Vydavatel:** Federální ministerstvo vnitra - **Redakce:** Nad štolou 3, poštovní schránka 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon (02) 37 69 71 a 37 88 77, telefax (02) 37 88 77 - **Administrace:** SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon (02) 53 38 41-9, telefax (02) 53 10 14, 53 00 26, telex 123518 - Vychází podle potřeby - **Roční zálohované předplatné činí 480,- Kčs** a je stanoveno za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku - **Účet pro předplatné:** Komerční banka Praha 1, účet č. 19-706-011 - **Novinová sazba** povolena poštou Praha 07, číslo 313348 BE 55 - **Tisk:** Tiskárna federálního ministerstva vnitra - Dohledací pošta Praha 07.

Distribuce předplatitelům: SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9, telefax 53 10 14, 53 00 26, telex 123518 - Požadavky na zrušení odběru a změnu počtu výtisků pro nadcházející ročník je třeba uplatnit do 15. 11. kalendářního roku, pokud žádný požadavek neuplatníte, zůstává odběr v nezměněném stavu i pro nadcházející ročník. Změny adres se provádějí do 15 dnů. V písemném styku vždy uvádějte číslo vyúčtování - Požadavky na nové předplatné budou vyřízeny do 15 dnů a dodávky budou zahájeny od nejbližší částky po tomto datu - Reklamace je třeba uplatnit písemně do 15 dnů od data rozeslání - Jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v odbytovém středisku SEVT, Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41 až 9, za hotové v prodejnách SEVT: Praha 2, Bruselská 2, telefon (02) 25 84 93 - Brno, Česká 14, telefon (05) 265 72 - Karlovy Vary, Sokolovská 53, telefon (017) 268 95, v prodejnách knihkupectví: Olomouc, nám. Míru 5, Ostrava, Výškovická ul., obchodní pavilony - Ostrava, Holarova 14 - Nový Jičín, 28. října 10 - Plzeň, Admina, spol. s r. o., Škroupova 18.